

DÜŞÜNCEYE
ÖZGÜRLÜK

2013

DÜŞÜNCEYE ÖZGÜRLÜK 2013

Hazırlayan:

Buket Abanoz
Said Doğrul
Sıla Kayhan

Kapak Tasarımı:

Said Doğrul

Baskı:

Ceylan Matbaa
Davutpaşa Cad. İpek İş Merkezi Kat:3 No: 7
Topkapı / İstanbul
Tel: 0212 613 10 77

Düşünce Suçu(!?)na Karşı Girişim

Uncular Cad. No: 28/2
Üsküdar / İstanbul
Tel: 0216 492 05 04

www.antenna-tr.org

D Ü Ş Ü N C E Y E
Ö Z G Ü R L Ü K
2 0 1 3

Hazırlayan:

*Buket Abanoz
Said Doğrul
Sıla Kayhan*

İÇİNDEKİLER

Ö N S Ö Z

Ya hep birlikte kardeşçe yaşamayı öğreneceğiz

ya da beraber aptallar gibi öleceğiz

Martin Luther King

İsviçreli bilim adamları, yumurtanın fırçalanan tarafının daha beyaz olduğunu test ettikten sonra, yeni bir deney için kolları sıvar. Gerekli malzemeler: *İki adet tencere, iki litre Erikli, piknik tüpü ve bir kurbağa.* Suyun bir kısmı önceden fokurdutılır, kurbağa içine atılır ve ilk aşama başlar. Tahmin edeceğimiz üzere kobayımız kaplıcalardan haz etmez. Konulduğu anda dışarı sıçrar. İkinci aşamada ise tencereye soğuk su dökülür. Kurbağanın içinde kulaç atacağı serinliğe sahip su, tedricen ısıtılır. Hayvancağız durumun farkında değildir, mevsim normallerinde yaşadığını zannetmektedir. Ancak bir müddet sonra ikinci tencerenin de üstünde dumanlar tütmektedir; maalesef deney, *haşlanmış et kokusu eşliğinde* neticelenir.

Ne kurbağa kıyımına, ne de masraf yapmaya gerek yoktu; sıcak gündemi günbegün daha fazla hararet yapan Türkiye, enfes bir gözlem sahası. *Tarantino* filmlerini andıran aksiyonuyla 82 vilayetli bir plato. İskandinavların takriben beş senede hazmedeceği hadısatı, iki haftada tüketen bir panayır yeri

Ateşimiz giderek yükseliyor, her vakıa şömineye bir odun daha atıyor. Kızgınız. Mağduruz, ve her zaman haklıyız. Dinlemeye pek mecalimiz yok; aynı anda bağırıyor ve aynı anda susuyoruz. Başkalarının çehresine şaklatacak gerçeklerimiz var: Güneş bizim fikriyatımıza hep dik açıyla geliyor. Her cenah meseleleri kendi ehemmiyet kıstaslarınca tasnif ediyor, hakikat giderek mahallileşiyor. Neyin doğru, neyin yalan olduğu hususunda objektif hiçbir kriterimiz yok; sadece hukuk değil, akıl da askıda. Hakikate hürmet edilmiyor, herkes hakikati temsil etmeye yelteniyor. Kendimize bakmadan, berikini hesap vermeye çağırıyoruz. Değerlerimizi ilkesel düzlemde değil, öznesine göre savunuyoruz. Savruluyoruz; muhatabı, muarız belliyoruz. Ve dinmeyen bu kakofonide kulaklarımız sağırlaşıyor, ötekini duymuyoruz.

Sonuç itibariyle pişmiyor, yanıyor ve yanıyoruz

*

Elinizde bulunan kitap, esasen yangından ilk kurtarılacaklar listesi. Binlerce olay arasından ayıklanarak ortaya çıkmış bir derleme. Elbette yazıldığı an itibariyle eskimeye, eksik kalmaya mahkûm. Düşünce ve ifade özgürlüğünün kalın telli süzgeci, olguya ilişkin olayların kesretleriyle, ülkemizdeki insan

hakları kuruluş çalışanlarının işini gittikçe artırıyor. Bizler de, özellikle 2013 gibi 'bereketli' bir yılı, temel hak ihlalleri çerçevesinde incelemeye çalıştık. Diğer taraftan *Ergenekon*, 28 Şubat, KCK... vs. gibi davalar hakkında bir kronoloji çıkarıp, hukukî aykırılıkları tespit etmeye çabaladık. Fikirleri sebebiyle gadre uğramış kimselerin yaşadığı süreci özetlemeye gayret gösterdik. Tarafsızlık insan harcı değil; ancak mümkün mertebe, fail ile münfail gözetmeksizin olayları aktarmak için efor sarf ettik.

Başta *Düşünce Suçuna Karşı Girişim* olmak üzere, tüm STK işçilerine; kitabın yazarlarından *Buket Abanoz* ve *Sıla Kayhan*'a; ve bu cehennemde yelpaze dağıtan *Şanar Yurdatapan* hocama müteşekkirim

Düşünceye Özgürlük 2014'ü daha geniş bir hacimle hazırlamamak dileğiyle...

Said Doğrul

Düşünce karanlığına ışık tutanlara ne mutlu!

– Hacı Bektâş-ı Velî

2013'TE
NELER
OLDU?

‘13

*temel hak ihlâlleri çerçevesinde
genel bir değerlendirme*

toplantı
ve
gösteri
yürüyüşü

ANAYASAL HAKLARA GETİRİLEN KISITLAMALAR
POLİSİN ORANTISIZ GÜÇ KULLANMASI
GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Erdoğan'ı protesto eden öğrencilere gözetli

26 Ocak'ta Marmara Üniversitesi 130. Kuruluş yıldönümü etkinlikleri kapsamında Haydarpaşa kampüsüne gelen ve "fahri doktora" unvanı verilen Başbakan Erdoğan'ı protesto etmek isteyen 19 Öğrenci Kolektifleri üyesi gözetli altına alındı. Öğrenciler akşam saatlerinde serbest bırakıldı.

Marmara Üniversitesi öğrencisi ve Öğrenci Kolektifleri Yürütme Kurulu üyesi Çağla Ural, yaptığı açıklamada 20 öğrenci olarak "YÖK yasasına ve patriotlara hayır. *Tayyip üniversiteden defol*" pankartıyla Kadıköy'den Haydarpaşa Kampüsü'na yürüyüşe geçtiklerini, yol boyunca geniş güvenlik önlemleri olduğunu söyledi.

1 Mayıs 2013 gaz bombalarıyla geçti

1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü İstanbul'da gaz bombalarının "gölgesinde" geçti. İstanbul Valiliği, Taksim Meydanı'nda 1 Mayıs kutlamasını yayalaştırma inşaatını gerekçe göstererek engelleyince meydanadaki son üç yıllık izinli 'bayram' görüntüleri yerini eski çatışma manzaralarına bıraktı. Taksim'e çıkan tüm yollar polis tarafından kapatıldı, toplu ulaşım iptal edildi, Galata ve Unkapanı köprüleri, kapakları kaldırılarak ulaşımına kapatıldı. Taksim'e çıkmak isteyenlere biber gazı ve tazyikli suyla müdahale edildi. Çatışmalarda çok sayıda ev ve işyerinin camları kırıldı. Gaz bombaları ara sokaklarda

evlere, hastane bahçelerine kadar atıldı. Pek çok eylemci ve gazeteci yaralanırken, iki kişi başından ağır yaralandı. Toplam 74 kişi gözaltına alındı.

Emek Eyleminde Biber Gazı ve Gözaltı

Beyoğlu'nda Emek Sineması'nın yıkılmasına karşı yapılan geniş katılımlı eyleme polis gaz ve tazyikli suyla müdahale etti, dört kişiyi gözaltına aldı.

Emek Sineması'nın yıkılmasını ve Emek Sineması'nın gerektiği gibi korunarak kamuya ait sinematek olarak

çalıştırılması için pek çok sanatçı ve İstanbullu eylem yaptı. Eyleme Costa Gavras, Erden Kıral, Ezel Akay, Onur Ünlü ile Tuncel Kurtiz, Ahmet Mümtaz, Taylan, Cem Davran, Derya Alabora, Can Bonomo, Rıza Kocaoğlu, Serra Yılmaz pek çok sanatçı ve yönetmen destek verdi. Taksim Meydanı'nda yürüyüşle başlayan eyleme katılanlar Emek Sineması'nın olduğu sokağa girmek ve sinemanın durumunu görmek istedi. Eylemden önce yaya geçidine açık olan sokağa barikat kuran polise karşı eylemciler uzun bir süre direndi. Sloganlar ve danslarla Emek Sineması'nın sokağına girmek isteyen eylemciler barikatları yıkmak istedi. Polis eylemcilere gaz ve tazyikli suyla saldırdı. Eyleme katılanlardan bazıları polise taş ve saksı atarak karşılık verdi. Polisin biber gazlı müdahalesi ara sokaklarda da sürdü. Eylemciler ve Beyoğlu'nda olanlar gaz ve tazyikli sudan etkilendi. Cadde boyunca gaz sıkarak eylemcileri dağıtan polis göstericilerden Özgür İpek, Hazar Berk Büyüktunca, Mehmet Ferit Aka ve Altyazı sinema dergisinin editörlerinden Berke Göl'ü gözaltına aldı.

Politik sinemanın usta yönetmeni Yunan asıllı Fransız yurttaşı Costa Gavra başbakana seslenerek; *"Bulunduğu yerin gerektirdiği tüm saygı ile, Başbakan'a, İstanbul'un kültürel bütünlüğünün garantörüne seslenmek*

istiyorum. Ondan bu salonu kurtarmasını ve ticaretin kültürden üstün gelmemesi için harekete geçmesini rica ediyorum." dedi.

Polisin sıkıldığı gazdan etkilenen sinema eleştirmeni Atilla Dorsay da Sabah Gazetesi'ndeki köşesinde "*Emek yoksa ben de yokum*" diyerek veda yazısını yazdı ve mesleği bıraktığını açıkladı.

**Gezi Parkı Olayları: Parkın içi savaş alanı
gibi!**

İstanbul Vali'si Hüseyin Mutlu Twitter'dan yaptığı açıklama da Gezi Parkı'na müdahale olmayacak dedi; ardından Polis Taksim Meydanı'na girerek Gezi Parkı'na müdahale etti. Revir dâhil, çadırlara kütüphaneye ve parkın her yerine gaz ve ses bombası, plastik mermi ve de tazyikli suyla girildi. Gaz bombaları çadırlarda ve revirde yangın çıkmasına neden oldu. Onlarca insan ve hayvan yaralandı.

Öte yandan Avrupa Parlamentosu Dışişleri Komisyonu'nda Gezi Parkı eylemlerini "acil gündem maddesi" olarak ele aldı. Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) Türkiye raportörü Josette Durrieu, demokrasilerde barışçıl gösteri düzenleme hakkının her vatandaşın hakkı olduğunu belirtip, polisin gösterilere müdahalesinin orantılı olması gerektiğini bildirdi.

Polis Gezi Parkı'na müdahale etti! Türkiye ayağa kalktı

Olayların 19. gününde 15 Haziran Cumartesi akşamı, polis Gezi Parkı'na gelerek önce kanunsuz bir eylem yapıldığını söyledi ve parkın boşaltılmasını istedi.

Polisin uyarıları, Başbakan Tayyip Erdoğan'ın Ankara'nın Sincan ilçesindeki mitingde, göstericilere dağılmaları çağrısı yapmasından birkaç saat sonra başladı. Erdoğan'ın açıklamasının ardından, "Taksim Dayanışması" Gezi Park'ını terk etmeyeceklerini ve taleplerinde ısrarlı olduklarını duyurdu. Bunun ardından polis, parktaki herkese TOMA'lar ile kimyasal içerikli su sıkmaya başladı. Meydandaki kitlenin büyük bölümü, parkın içine ve Elmadağ yönüne doğru kaçmak zorunda kaldı. Ardından polis

Gezi Parkı'ndaki çadırları sökmeye başladı. Harbiye tarafında polisle çatışma yaşandı. Polisin Harbiye'den çekilmesinden sonra direnişçiler Ramada Otel'in önünde tekrar barikat kurmaya başladı. Kurtuluş'a giden cadde üzerinde direniş gece boyu devam etti. Almanya Yeşiller Partisi Eş Başkanı Claudia Roth da polis müdahalesi sırasında Taksim'deydi. Cladua Roth, Gezi Parkı'nda yaşananlar *"bir savaş gibiydi"* diye konuştu.

Bilanço büyüyor: 450 kayıp 169 gözaltı

15 Haziran Cumartesi akşamı Polisin Taksim Gezi Parkı'na girmesinin ardından İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir'de kalabalıklar ayağa kalktı ve pek çok insan polisle karşı karşıya geldi. Yüzlerce insan yaralandı. İstanbul'daki kriz masasına 450 kayıp ve gözaltı başvurusu yapıldı. Şu anda İl Emniyet Müdürlüğü'nde 169 kişi ifade için bekletiliyor. Ankara'da 116, Eskişehir'de yaklaşık 30 kişi gözaltında. 14 yaşındaki bir çocuk ekmek almaya giderken polisin sıkığı gaz bombası ile vuruldu. Hayati tehlikesi ise hala devam ediyor.

Taksim'de #duranadam'lar gözaltına alındı

Gezi Parkı'na yapılan polis saldırısının ardından bir performans sanatçısı olan Erdem Gündüz, akşam saatlerinde Taksim Meydanı'nda durmaya başladı. Saatler geçtikçe #duranadam'ların sayısı arttı. Ünlü sanatçılar ve ünlü simalar da aralarına katıldı. Saat 02:00'da polis duranadam'ın yanındaki 16 kişiyi gözaltına aldı. Duran adamların arasında avukat olan iki kişi bırakılırken, 14'ü hakkında gözaltı işlemi yapıldı.

Eylemcilerin avukatlığını üstlenen Volkan Gültekin, polislerin bile ne yapacaklarının şaşırıldığını vurguladı. Hazırlanan tutanakta duranadamlar için 2911 sayılı yasaya göre "durmak suretiyle polise şiddet ve hareket

kullanmadan direnme" suçlamasıyla işlem yapıldığını ifade ediyor. Gültekin, bu eylemin 2911 sayılı yasa kapsamında girmediğini, çünkü durma türü eylemler, basın açıklaması ve gösteri için izin gerekmediğini ifade ediyor. Toplantı ve mitingler için bildiri yükümlülüğü bulunduğunu kaydeden Gültekin "Yasada, gün doğumu ve gün batımından bir saat öncesine kadar toplantı ve yürüyüş yapılamaz' diyor. Belki o maddeye göre işlem yapabilirler. Fakat şu çok karışık: Bu bir toplanma mıdır? Toplanma için iştirak gerekir. Buraya insanlar kendiliğinden gelmiş. Orada duruyorlar. Nasıl bir yorum yapılacağını ben de merak ediyorum" diyor. Gültekin, bu eylemin belki Kabahatler Kanunu'na girebileceğini ve para cezası kesilebileceğini fakat onun da çok orantısız olacağını vurguladı.

Eylemler sabah saatlerinde de devam etti. Polis duran eylemcilere GBT sorgulaması yaptı. Hrant Dink'in öldürüldüğü yerde de insanlar durmaya başladı. Türkiye Barolar Birliği (TBB) Başkanı Metin Feyzioğlu, "Duran adam" eylemlerinin TCK'ya göre suç olmadığını söyledi. Feyzioğlu, ancak "duran adam" alan polisin suç işlemiş olacağı uyarısında bulundu.

'#diren' tişörtlü akademisyene meslektaşları destek verdi

Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyeleri, 26 Haziran'daki mezuniyet töreninde yaptığı konuşma nedeniyle hakkında soruşturma açılan Yrd. Doç. Dr. Timuçin Köprülü'ye destek mesajı yayınladı.

Öğretim üyeleri, yayınladıkları açıklamada, soruşturmaya konu olan konuşmanın, “Bütünüyle ifade hürriyeti sınırları içerisinde” olduğunu ve “herhangi bir kişi ya da kuruma yönelik, eleştiri özgürlüğünü aşan bir ifade ya da hakaret içermediği”ni belirtti.

İstanbul'da yine 'Gezi' operasyonu: 30 gözetli

İstanbul Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, 'Gezi Parkı' olaylarıyla ilgili bu sabah erken saatlerde operasyon düzenledi. Öğrenci grupları üyelerinin de bulunduğu yaklaşık 30 kişi gözetli altına alındı, öğrenci yurtlarında da arama yapıldı.

Emniyet kaynakları, gözaltına alınan kişilerin, "Olaylar sırasında provokatif hareketlerde buldukları polis kamerası ve MOBESE'ler tarafından tespit edilen" kişiler olduğunu öne sürüyor. Olayları organize ettikleri de iddia edilen bu kişilerin, Türkiye Gençlik Birliği (TGB), Öğrenci Kolektifleri, Liseli Genç Umut gibi gençlik örgütlerinin yanı sıra Halkın Kurtuluş Partisi (HKP) üyeleri olduğu belirtiliyor.

**Gezi'de 5. can kaybı: Ali İsmail
kurtarılamadı**

Eskişehir'de 2 Haziran'daki 'Gezi Parkı' eyleminde kimliği belirsiz kişilerce saldırıya uğrayan Ali İsmail Korkmaz hayatını kaybetti.

Anadolu Üniversitesi öğrencisi 19 yaşındaki Ali İsmail Korkmaz, destek için katıldığı yürüyüşte polisin biber gazlı saldırısından kaçarken kimliği henüz belirlenemeyen sivil polis ve bölge esnafı olduğu iddia edilen gruplar tarafından saldırıya uğrayarak beyin kanaması geçirdi. Tedavi gördüğü Osmangazi Üniversitesi Hastanesi'nde 20 gün komada kaldıktan sonra hayatını kaybetti.

Savcı olay yerini gören üç kameranın görüntülerini istedi. Kameralardan ikisinde kayıt "yok"tu, bir otel kamerasındaki görüntüler ise polislerce hard disklerle alınmıştı. Korkmaz'ın ağabeyi otel müdürünün görüntüleri polislerle birlikte izlediğini söylerken, savcılığa verilen görüntüler açılmadı.

Bilirkişi, görüntülerin kurtarılamayacak şekilde hasar gördüğünü, hard diskteki vidaların tahrip olduğunu bunun emniyete verildikten önce veya sonra mı olduğunun tespit edilemeyeceğini söylemişti.

Savcılık bu bilgi üzerine görüntüleri işyerlerinden teslim alan emniyet görevlileri hakkında soruşturma açtı.

Akademisyenlere 'izinsiz kitap okumak'tan soruşturma

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (ÇOMÜ) yönetimi, 5 öğretim üyesi hakkında, izinsiz kitap okudukları gerekçesi ile soruşturma başlattı.

Geçen haziran ayında Gezi Parkı eylemleri sırasında, rektörlük binası önünde 'Duran Adam' eylemi yaparak kitap okuyan Prof. Talat Koç, Doç. Ekrem Tufan, Doç. Murat Gümüş, Doç. Ahmet Kamil Tunçel ve Öğretim Görevlisi Ömer Faruk Kırnıç hakkında üniversite yönetimince soruşturma açıldı.

Buna benzer yaklaşık 10 soruşturma daha geçirdiğini söyleyen Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Talat Koç, "Görev yaptığım ÇÖMÜ'de bilimsel üretkenlik ve öğretimin heyecanını paylaşmak yerine soruşturmalarla uğraşmak zorunda kalıyorum. Hakkımda bugüne kadar açılan diğer soruşturmalardan hareketle yargıya götürerek haklılığımı kanıtlamış bulunmaktayım. Bununla birlikte yıldırıp

bezdirek kurumdan uzaklaştırmak amacıyla yeni soruştırmalar açıldı. Yürümekte olan soruştırmalarla ilgili konuşmam mümkün değil” dedi.

Samsun'da 82 öğrenciye 'Gezi'ye katıldın' ıhracı

Samsun'da 82 üniversite öğrencisi, Gezi Parkı protestolarına katıldıkları gerekçesiyle kaldıkları devlet yurdundan atıldı.

Yurtla ilişiği kesilen 82 üniversite öğrencisine, bu cezanın gerekçesi olarak, “Devletin güvenlik güçlerine karşı gelmek, hakaret etmek, müessir fiilde bulunmak” iddiaları tebliğ edildi.

Yurtlarda kalan öğrencilere soruşturma açılmasının ardından bazı üniversiteliler yurt müdürleri ile görüşmüş; 82 üniversitelinin atıldığı yurdun müdürü, *“Gezi eylemlerine katıldığınız için atılacaksınız. Samsun’da 82 kişi, Türkiye genelinde 600 kişi yurttan atılacak”* demiş ve tüm bunlar basına yansımıştı.

İzmir'de 8 'Gezi' tutuklusuna 17'şer yıl hapis istemi

Taksim Gezi Parkı eylemlerine destek verip, İzmir'de gösterilere katıldıkları iddiasıyla ilk operasyonda tutuklanan 8 kişi hakkında, '2911 Sayılı Yasaya Muhalefet, Görevi Yaptırmamak İçin Direnme ve Terör Örgütü Üyesi Olmamakla Birlikte Terör Örgütü Adına Suç İşlemek' iddiasıyla 17'şer yıl hapis cezası istemiyle, 12'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı.

Olayı soruşturan Özel Yetkili Cumhuriyet Savcısı Zafer Kılınç, iddianamede şu ifadeleri kullandı:

“Olayların başlangıcında ve gelişiminde marjinal sol grupların öncülük yaptığı, marjinal sol gruplarca sürdürülen protesto eylemlerine polis ile çatışma ortamının oluşması üzerine, eylem yapmak için fırsat kollayan terör

örgütlerinin de katıldıkları ve grupları yönlendirmeye çalıştıkları gözlenmiştir. Süreç içerisinde katılımcı sayısında artış meydana gelmiştir. Eylemlere katılan şahısların çoğunluğunun örgütsel bir yapı içerisinde olmamasından dolayı, Hükümet karşıtı basın-yayın kuruluşları (Partizan-Kaldıraç-DHF gibi), gazeteciler, sivil toplum örgütleri, taraftar grupları ile sanat camiası mensupları ve marjinal gruplar tarafından eyleme katılan şahıslar kışkırtılmış ve yönlendirilmiştir.”

255 sanıklı Gezi davası iddianamesi tamamlandı

İstanbul'daki Gezi soruşturması tamamlandı. İddianamede, 7'si yabancı 255 sanık hakkında dava açıldı. 6'sı Terörle Mücadele Kanunu'ndan 42 soruşturma hala devam ediyor.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, 7'si yabancı uyruklu 255 şüpheli hakkında hazırladığı iddianamede, şüphelilerin "toplantı ve gösteri yürüyüşü kanununa muhalefet", "görevi yaptırmamak için direnme", "kamu görevlilerine görevinden dolayı hakaret", "kamu görevini usülsüz üstlenme", "kamu malına zarar verme", "ibadethaneyi kirletme suretiyle zarar verme" ve "suçluyu kayırma" gibi suçlardan cezalandırılmasını istedi.

Bu soruşturma kapsamında 10 şüpheli hakkında yeterli delil bulunmadığı, fiillerin suç teşkil etmediği gibi gerekçelerle takipsizlik kararı verildi. İddianame İstanbul 55. Asliye Ceza Mahkemesi'ne gönderildi.

Başsavcılık bu soruşturmalardan bazılarının Gezi olaylarından daha önce başladığını, soruşturmaların Gezi Parkı olaylarıyla birlikte başka yer ve zamandaki fiilleri de kapsadığını ifade etti.

ba-
sin
öz-
gür-
lüğü

TUTUKLANAN VE İŞTEN ÇIKARILAN GAZETECİLER
EDİTORYAL BAĞIMSIZLIĞA MÜDAHALELER
SANSÜR VE DİĞER İHLALLER

Türkiye tutuklu gazeteci sayısında yine ilk sırada

Gazetecilere Koruma Komitesi'nin (CPJ) Yıllık Hapishane Sayımı'na göre dünya genelinde 211 gazeteci hapiste. 40 habercinin cezaevlerinde bulunduğu Türkiye ise yine birinci sırada.

Türkiye'nin ardından 35 gazeteciyle İran, 32 ile Çin en çok gazetecinin hapsedildiği ülkeler arasında.

CPJ Yayın Yönetmeni Elana Beiser'in hazırladığı raporda, *"Türkiye son yıllarda bölge için umut vadeden ülkeden ifade özgürlüğünün gittikçe dibe batmasıyla tanınan bir ülke haline geldi. Türkiye bir sınırda bulunuyor ve halka demokrasi ve hoşgörü yolunu seçmesi için geç değil ve buna bu 40 gazeteciyi serbest bırakarak başlayabilir"* yorumu yer aldı.

BİA Medya Gözlem Raporu'na göreyse son tahliyelerle birlikte Türkiye'de hapis gazeteci sayısı 64.

"Batsın senin gazeteciliğin"

Başbakan Erdoğan; Sırrı Süreyya Önder, Altan Tan ve Pervin Buldan'dan müteşekkil BDP heyetinin İmralı Cezaevi'nde PKK lideri Abdullah Öcalan'la yaptığı görüşmenin tutanaklarını yayınlayan Milliyet gazetesine tepki gösterdi. Erdoğan, *"Çözüme katkıda bulunacaksan, böyle bir haber yapmamalıydın. Böyle yapacaksan, batsın senin gazeteciliğin"* dedi.

Gazetenin genel yayın yönetmeni Derya Sazak da köşesinden haberi yapan Namık Durukan'a sahip çıktı. Sazak *"Milliyet'in 62 yıllık tarihi böylesine altın sayfalarla doludur. Pusulamız şaşmaz: Haber doğruysa basarız. Sayın*

Başbakan'ın 'Batsın böyle gazetecilik' sözlerini üstümüze almıyoruz!" dedi.

Medyada istifalar ve işten çıkarmalar devam ediyor

+1 TV'de daha önce de Banu Güven, Ece Temelkuran, Haluk Şahin, Mustafa Hoş, Özlem Gürses ve Uğur Dündar'ın da bulunduğu gazeteciler editoryal bağımsızlığa müdahale edildiği için kanaldan ayırdıklarını açıkladı.

Gazeteci Banu Güven editoryal bağımsızlığa müdahale edildiğini söyleyerek, +1 TV'den ayrıldı. Kanalda hangi şartlarla çalışmaya başladığını ve neden ayrıldığını web sitesi üzerinden "Neden Ayrıldım-2" başlıklı yazısıyla açıkladı.

3 yıldır Akşam gazetesinde çalışan Özlem Akarsu Çelik, 'Muhafazakar Demokrat Vicdan' isimli yazısında Eskişehir'de 'Gezi Direnişi' sırasında ölen Ali İsmail Korkmaz'ı konu aldığı için işten çıkartıldı. Çelik'in yazısı Yurt gazetesinde yayımlandı.

- *Vatan Gazetesi, Mustafa Mutlu'yu işten çıkardı*

Vatan Gazetesi Mustafa Mutlu'nun yazılarına son verdi. Mutlu, "Akşamüstü Genel Yayın Yönetmeni İsmail Turgut Yuvacan aradı, bana tebligatı yaptı. Olay çok taze. Şu an plan program yapacak konumda değilim. Ben mesleğime ihanet ettiğim için değil, dik durduğum için kovuldum" dedi.

2004'ten beri Vatan'da yazan Mutlu Dünya Gazetesi'nde haber ve yazışleri müdürlüğü, ekonomi kanalı Kanal E genel yayın yönetmenliği, Star gazetesinde ekonomi müdürlüğü görevlerinde bulunmuş, 1999 ve 2003 yıllarında Türkiye Gazeteciler

Cemiyeti, 2004 yılında ise Radyo Televizyon Gazetecileri tarafından "Yılın Gazetecisi" ödülü almıştı.

Vatan Can Ataklı'yı, 23 Nisan'da yayımlanan son yazısının ardından süresiz izne çıkarmış ardından Temmuz ayında Ataklı Twitter'dan gazeteyle yollarının ayrıldığını Twitter'dan duyurmuştu.

- *Milliyet Gazetesi Derya Sazak ile yollarını ayırdı*

Milliyet Gazetesi'nde genel yayın yönetmeniyken, Can Dündar ile birlikte Gezi Parkı'na giderek röportajlar yapan Derya Sazak'ın, geçtiğimiz ay görevine son verilmişti. Sazak, Fikret Bila'nın genel yayın yönetmenliğindeki Milliyet'te köşe yazarlığını sürdürüyordu. Milliyet Gazetesi yetkilileri, bu haftadan itibaren Sazak'ın köşe yazılarını da kaldırdı.

Demirören Grubu'na ait olan Milliyet daha önce Hasan Cemal'i işten çıkarmış, Can Dündar'ı önce zorunlu izne ayırdıktan sonra işine son vermiş, Mithat Sancar ve Dündar'ın oğlu Ege Dündar'ın da köşesini kapatmıştı.

- *Haber Türk Amberin Zaman'ın işine son verdi*

İşten atılan gazetecilere bir yenisi daha eklendi. HaberTürk gazetesi köşe yazarı Amberin Zaman'ın "patronaj kararı"yla işine son verildi. Gazetenin kurulduğu günden beri yazan Rahşan Gülşan da twitter hesabından ayrıldığını açıkladı.

Amberin Zaman, süreçte kaleme aldığı eleştirel makalelerine dair "yazılarına dikkat etmesi gerektiği"nin iletildiğini belirterek, kendisine işten çıkarılması konusunda gerekçe olarak "patronaj kararı"nın gösterildiğini söyledi. Zaman; "İşten çıkarılmam sürpriz değil. Türkiye'deki mevcut durum

ortada" diyerek aile geçindiren, çocuk sahibi meslektaşlarına sabır diledi.

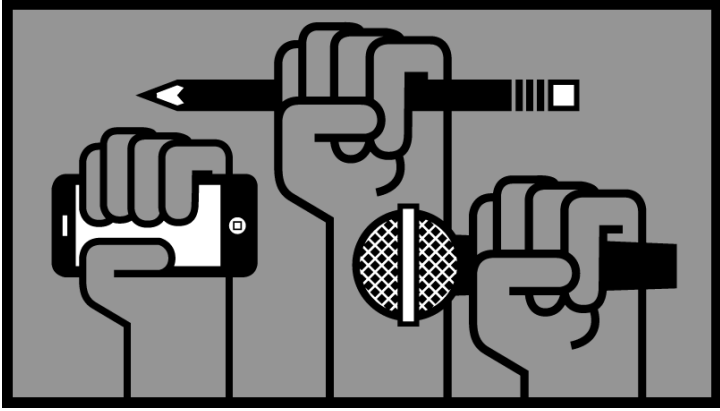
HaberTürk'teki köşe yazarlığının yanı sıra İngiliz The Economist dergisinin Türkiye Temsilcisi olan Amberin Zaman'ın yaklaşık bir ay önce gazete yönetimi tarafından uyarıldığı öğrenildi. Son olarak Roboski, Suriye ve eyalet sistemi üzerine de yazan Zaman'ın köşe yazarlığı görevinden 2 Nisan tarihinde çıkartıldığı belirtildi.

Amberin Zaman ve Rahşan Gülşan ile Habertürk kadrosundan iki kadın yazar daha eksildi. Habertürk Gazetesi daha önce Ece Temelkuran ve Balçışek İlter'i işten çıkarmıştı.

- *Sabah Yavuz Baydar'ın işine son verdi*

Sabah'ta yayımlanan son yazısında gazetenin Gezi Parkı manşetini eleştiren okur mektuplarına yer veren ve sonraki iki yazısı gazetede yayımlanmayan Yavuz Baydar'ın işine son verildi.

Her pazartesi "Okur Temsilcisi" köşesiyle okur mektuplarından gelen yazılara yer veren Yavuz Baydar, gazetede atılan "Günaydın Gezi" manşetini eleştiren okur mektuplarına yer vermesinden sonra, gazeteye gönderdiği iki yazısı yayımlanmadı.

RTÜK'ten Halk TV ve Ulusal Kanal'a ceza

RTÜK, Gezi Parkı olaylarında halkı şiddete teşvik ettikleri ve yayın ilkelerine aykırı davrandıkları gerekçesiyle Ulusal TV, Halk TV, Cem TV ve EM TV'ye para cezası verdi.

Hürriyet gazetesinden Meltem Özgenç'in haberine göre karar, RTÜK'ün dünkü toplantısında alındı. Kararda gezi parkı eylemleri sırasında bazı kanalların yayın hizmetleri ilkesine aykırı olarak, çocuk ve gençlerin fiziksel, zihinsel veya ahlaki gelişimine zarar verebilecek türde içerik taşıyan programlar yaptığına yer verilerek, söz konusu kanallara para cezası verilmesi kararlaştırıldı.

TRT, Leyla ile Mecnun dizisini yayından kaldırdı

TRT'den gelen açıklamayla yayından kaldırıldığı duyurulan Leyla Mecnun dizisinin hayranları TRT yönetimine tepki gösterdi.

Eflatun Film'in Twitter hesabından; "*Yapımcılığını üstlendiğimiz Leyla ile Mecnun adlı dizinin yayından kaldırıldığı TRT yönetimi tarafından şirketimize bildirilmiştir. Emeği geçen herkese; özellikle de seyircilerimize her şey için çok teşekkür ederiz.*" diyerek duyurduğu gelişme özellikle sosyal medyada dizinin hayranları tarafından yoğun tepki aldı.

özel
hayatın
gizliliği
ve
dokunulmazlığı

KİŞİSEL VERİLERİN GİZLİLİĞİNE İLİŞKİN İHLALLER
ÖZEL HAYATA YÖNELİK MÜDAHALELER
FİŞLEMELER

Kişisel verilerin gizliliği tehlikede

BDP Van Milletvekili Nazmi Gür, 19 Temmuz 2013'te birçok bakanlığın yanında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na da "MİT'e veri tabanlarına izinsiz olarak online giriş izni veren bir protokol imzalayıp imzalamadıklarını" sordu. Vatandaşlara ait bütün tapu kayıtlarının Milli İstihbarat Teşkilatı'na "online" olarak açıldığı haberi, Çevre Bakanı Bayraktar tarafından doğrulandı. Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar, önergeye yanıt olarak şunları söyledi: *"Tapu kaydı ve kadastro bilgilerinin paylaşılması için, talep eden kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelerle protokoller imzalanmaktadır. Protokollerle her kurum sadece kanunun yetkili olduğu bilgileri görebilmekte ve aldığı bilgileri kamu hizmetleri için kullanmaktadır. MİT Müsteşarlığı ile bağlı*

kuruluşumuz Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arasında imzalanan protokol sadece vermek zorunda olduğumuz bilgilerin online olarak paylaşılması amacına yöneliktir."

Reçeteler, kredi kartları, seyahat bilgileri de takipte Tapu Kadastro'nun yanında pek çok kurumla MİT arasında yapılan protokollerle, Türkiye'de kişisel verilerin gizliliği tamamen ortadan kalkmış oldu. MİT artık Türkiye'de yaşayan herkesin hastalık bilgilerini, reçeteyle hangi ilaçları aldığını, kredi kartı harcama dökümlerini, okuduğu kitap ve gazeteler ile harcama bilgilerini öğrenebiliyor. Ayrıca kişilerin kaldıkları oteller, kiminle kaldıkları, seyahat bilgilerinin tamamı da MİT'in eline online olarak geçiyor.

MİT'e yönelik fişleme iddiaları

Taraf gazetesinden Mehmet Baransu'nun 10 Haziran 2013 tarihli haberine göre bütün vatandaşlar, 5 yaşından itibaren seyahatleri, fotoğrafları, mailleri, mesajları, telefonları ve mal varlıklarıyla izlemeye alındı. Baransu, THY, Milli Eğitim Bakanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ve PTT'nin MİT ile 'çok gizli' veri paylaşımı protokolü imzaladığını yazdı. Protokol, MİT'in istediği zaman bu kurumların veri arşivine erişmesini sağlıyor. Taraf gazetesi anlaşmanın

şimdilik dört kurumla yapıldığını öğrendi. Banka, kredi kartı, UYAP, SGK, eczane gibi bilgilerin de MİT tarafından elde edilip edilmeyeceği ise henüz bilinmiyor. MİT'in yaptığı bu çalışma, özel hayatın gizliliğine müdahale teşkil ettiği ve kişisel verilere şahsın rızası olmadan erişildiği için hem Anayasa'ya hem de TCK'ya göre suç arz ediyor.

'Muhbir vatandaş' projesi

Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesi Başkanlığı, 'Sırdasş Polis İhbar Noktası Projesi' başlatılacağı haberi

verdi. Emniyet'in yeni uygulamasına göre, polisin uygun gördüğü sokak ve mahallelere yazılı ve sesli 'ihbar kutuları' yerleştirilecek. Kimliğinin deşifre olmasını istemeyen vatandaşlar, mahallelere kurulacak sistemle ister yazılı, ister sözlü olarak isimsiz bir şekilde ihbarlarda bulunabilecek. Bu kutulara yapılan ihbarlar ise 'gizli' tutulacak. Projenin kısa bir zaman diliminde başlatılması hedefleniyor. Emniyetin konuya ilişkin açıklamasında ise 'Toplumun ve yerleşim alanlarının en küçük birimi olan mahallelerde yaşayan insanların birbirini çok iyi tanımaya da herkesin birbiri hakkında bilgisi ve gözlemi olduğu' dile getirilerek, uygulamanın gerekçesi de buna dayandırıldı. Sistem şimdiden büyük tepkiyle karşılanıyor. Uzmanlar bu sistemin muhbirliğe özendirdiğini ve toplumda büyük sıkıntılara neden olacağı konusunda uyarıyor.

İçki yasağı tartışmaları

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, 24 Mayıs 2013 Cuma sabaha karşı Meclis Genel Kurulu'nda kabul edilen içki kullanımı ve satışına ilişkin kısıtlamaların yer aldığı yasa değişikliği ile ilgili eleştirilere yanıt verdi. Erdoğan, Türkiye'de kişi başı

içki tüketiminin yıllık ortalama 1,5 litre (üç bira) olmasına rağmen, içkinin ciddi bir problem olduğunu ve aile içi şiddetten trafik kazalarına kadar pek çok sorunun ana nedeni olduğunu ileri sürdü. Erdoğan, son iki yüz yıldır gençlerin taklitçi bir anlayışla yoğrulduğunu, alkolün gençlere dayatıldığını, çocukların formatlandığını söyleyerek, şu yorumları yaptı: *"Kimse alkolü bir kimlik meselesi haline getirmemelidir. Çıkan düzenleme kimsenin yaşam tarzına müdahale anlamında değildir. İçeceksen yine alkollü içeceğini al evinde iç. Yine git ne içeceksen iç. Biz buna karşı değiliz. Ama biz belli saatlerde camilerin okulların yüz metre mesafesinde bunlara müsaade etmiyoruz. Dünyada kiliselere 180 metre mesafe koyan ülkeler var. Tekrar etmek istiyorum, bu düzenleme bir yasak değildir. Yaşam tarzlarına bir müdahale değildir."*

ay-
rim-
ci-
lik

AİDİYET İLE KİMLİKLERE YÖNELİK EYLEMLER
IRKÇI SALDIRILAR
ÖTEKİLEŞTİRME

“Türk ulusuyla Kürt milliyeti eşit değil”

TBMM Genel Kurulu’nda anadilde savunma üzerine yasa tasarısı tartışılırken CHP İzmir milletvekili Birgül Ayman Güler'den *"Kürt milliyetçiliğini bana 'ilericilik' ve 'bağımsızlık' diye yutturamazsınız. Türk ulusuyla Kürt milliyetini eşit, eş değerde gördüremezsiniz"* ifadelerini kullandı.

Bu sözlere BDP’li ve Ak Partili vekiller itiraz etti. Ayrıca CHP Adıyaman Milletvekili Salih Fırat partisinden istifa etti. CHP lideri Kılıçdaroğlu ise Güler’in sözlerine karşı *"Etnik kimlik üzerinden siyaset yapılmasına parti olarak karşıyız"* dedi.

Zeytinburnu'nda ırkçı saldırı

Dicle Haber Ajansı'nın haberine göre 4 Ocak'ta İstanbul Zeytinburnu'nda Kürt ailelerin düğünü ırkçı bir grup tarafından basıldı. Salonun önünde toplanan kişiler sloganlar attıktan sonra düğüne gelen vatandaşlara saldırdı. Sonradan katılanlarla gruptakilerin sayısı 50'yi bulurken, olay yerine gelen BMC marka bir minibüsün içinden pompalı tüfekte ateş edildiği belirtildi.

Habere göre görgü tanıkları, yaklaşık yarım saat süren saldırı sırasında olay yerinde bulunan 20 kadar polisin olaya müdahale etmediğini söyledi. Saldırıda beşi ağır olmak üzere 15 vatandaş yaralandı. Koluna ve göğsüne aldığı darbelerle yaralana Faruk Demir, kendilerine saldıranların düğün salonunun bulunduğu mahallede yaşayanlar olduğunu, bir anda üzerlerine gelen grubun, "*Burası bizim mahallemiz. Burada Kürtçe şarkı söyleyemezsiniz*" diyerek saldırdığını söyledi.

Saldırıyı gerçekleştiren gruptan dört kişinin gözaltına alındığı, saldırıya maruz kalan bazı vatandaşlarında ifade için Zeytinburnu İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü belirtildi.

Dernek adında 'Kürdistan' kelimesi kullanmak suç

Diyarbakır'da kurulan Kürdistan Gençlik Hareketi Derneği'nin tabelasında yer alan Kürdistan ismine İçişleri Bakanlığı onay vermedi.

Bakanlık'tan derneğe gönderilen yazıda, Kürdistan kelimesinin Anayasanın 14'üncü ve TCK'nın 302'nci maddelerine göre suç oluşturduğu belirtilerek, derneğin adının değiştirilmesi istendi. İçişleri Bakanlığı'ndan Diyarbakır Valiliği'ne gönderilen yazıda, "5253 sayılı kanunun 28. maddesinde derneklerin İçişleri Bakanlığı'nun izni ile kullanabileceği kelimelerin belirtildiği, aynı kanunun 29. maddesinde de derneklerin mevcut veya mahkeme kararıyla kapatılmış veya feshedilmiş

bir siyasi partinin, bir sendikanın, bir üst kuruluşun veya bir derneğin adını kullanamayacağını hüküm altına alındığı” ifade edildi.

Dernek Başkan Yardımcısı Roger Çağır, adlarını değiştirmeyeceklerini ve kendilerine dava açılması durumunda bunu mahkemelere taşıyacaklarını söyledi.

Rum asıllı olduğunu söyleyen öğretmene ceza

Pendik’te Milli Eğitim Vakfı İlköğretim Okulu’nda görsel sanatlar öğretmeni Ahmet Sarıtaş öğretmenler kurulu toplantısında, Yunanistan’daki mali krize rağmen öğretmenlerin daha fazla maaş aldığını ve kendisinin de Rum asıllı olduğunu dile getirince, ‘gelişmiş ülkelerle Türkiye’yi kıyasladığı konuşmalarla milli manevi değerlerin aşağılandığı algısının oluşmasına sebebiyet verdiği’ gerekçesiyle uyarı cezası aldı.

Sarıtaş, 21 Aralık’ta da Eğitim-Sen üyelerinin de katıldığı iş bırakma eylemine katıldı. Eğitim-Sen 5 Nolu Şube Hukuk Sekreteri Mehmet Sarı’nın

anlatımına göre, 21 Aralık'taki eylemin ardından, eyleme katıldığı gerekçesiyle öğretmen Sarıtaş hakkında soruşturma açıldı. Sarıtaş'a gelen tek sayfalık sonuç evrakında şu ifadeler kullanıldı: *“Okulda zaman zaman kendisinin Rum asıllı olduğunu dile getirdiği, ülkemizle gelişmiş ülkeleri kıyaslama anlamında düşüncelerini açıklarken milli manevi değerlerimizin aşağılandığı algısının oluşmasına sebebiyet verdiği fiilinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/A-e maddesi gereği 'uyarma' cezası ile tecziyesinin uygun olacağı yönündeki kanaatimizi arz ederiz.”*

Öte yandan disiplin yönünden bu cezanın yanı sıra öğretmenin bir de idari yönden okulunu değiştirmesinin uygun olacağına karar verildi. Okul değişikliği öğretmenin itirazları üzerine iptal edildi.

Başörtülü girince duruşma ertelendi

Ankara 2. Aile Mahkemesi'ndeki boşanma davasına Avukat Zübeyde Kamalak'ın, türbanıyla girmesi üzerine, Hakim İlhan Kadioğlu, Zübeyde Kamalak'ın türbanlı duruşmaya girdiğini tutanağa yazdırarak duruşmayı erteledi.

Hâkim, 'Danıştay 8. Dairesi, avukatların 'başı açık' görev yapmalarına dair düzenlemenin yürütmesini durdurmuş olsa da avukatların meslek kuralları ve kamu hizmeti yapmaları nedeniyle yargılamalara türbanlı giremeyecekleri' gerekçesiyle yargılamayı ertelediğini açıkladı. Duruşmada söz alan Zübeyde Kamalak, Danıştay 8. Dairesi'nin, Türkiye Barolar Birliği'nin (TBB) türbanlı avukatların 'başı açık' görev yapmalarına dair düzenlemesinin yürütmesini durdurduğunu hatırlatarak, TBB'nin de 71 baroya gönderdiği genelge kapsamında duruşmalara kabul edilmesi gerektiğini söyledi. Zübeyde Kamalak, duruşma sonrasında basın mensuplarına yaptığı açıklamada, başı açık bir kadının boşanma davasına baktığını, ancak hâkimin tavrının kendisini de müvekkilini de mağdur ettiğini söyledi. Adalet Bakanlığı'nın konuyla ilgili soruşturma başlatması gerektiğini ifade eden Kamalak, Danıştay'ın avukatların duruşmalara 'başları açık' girme şartını iptal kararının açık olduğunu kaydetti.

Başörtülü gazeteciye Meclis yasağı

Yeni Şafak Gazetesi Ankara Temsilcisi Abdülkadir Selvi, Star gazetesi yazarı Elif Çakır'ın başörtülü olduğu gerekçesiyle Meclis'teki basına açık faaliyetleri izlemesine izin verilmediğini söyledi. Selvi, Elif Çakır için basın kartı almak istemesi üzerine Meclis basın bürosu görevlilerinin kendisini "Biz başörtülü gazetecilere kart vermiyoruz" diye talebinin reddedildiğini söyledi.

Abdülkadir Selvi, "Elif Çakır Meclis'te gazetecilik yapabilir mi?" başlığıyla yayımlanan (11 Şubat 2013) yazısında, "Elif Çakır gazeteci, sarı basın kartı sahibi, mesleğini yapmak üzere Meclis'e gelmiş ama başörtülü olduğu için, kendisine hizmet etmek üzere oluşturulmuş

olan basın bürosundan kart alarak, Meclis'te basına açık olan faaliyetleri izlemesi yasak" dedi.

ODTÜ'de başörtüsü tartışması

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde (ODTÜ) bir grup, kayıt yaptırmak için velileri ile birlikte okula geldiklerini söyleyen başörtülü öğrencileri sözlü taciz etti. Başörtülü kızların yanına giden grup, ellerindeki pankartları kaldırarak slogan attı. Başörtülü öğrencileri bölgeden uzaklaştıran grup, sözlü tacizde bulundu. Başörtülü öğrenciler, olaydan sonra slogan atanlar hakkında suç duyurusunda bulundu. İnternete düşen video görüntüleri, sosyal medya sitelerinde de yankı uyandırdı.

ODTÜ Mezunlar Birliği Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Volkan Öztürk *"Bütün ODTÜ mezun ve öğrencilerini ifade özgürlüğüne yapılan saldırıları kınamaya çağırıyoruz"* diye konuştu. Öztürk, *"Rektörümüzün, 2013 mezuniyet töreninde yaptığı konuşmada belirttiği, 'evrensel anlamda insan hakları ve temel özgürlüklerin güvence altına alındığı, gerçekten çoğulcu bir demokratik ülke' sözünün gereğini yapmasını beklemekteyiz. Üniversitemiz çoğulculuğun gereği olarak yasalar çerçevesinde herkesin kendisini ifade*

edebildiği bir yer mi olacaktır, yoksa sol ve sosyalist arkadaşlarımızın da tasvip etmediğini bildiğimiz, bu şiddeti kendilerine hak gören azınlıkların egemenliğinde mi kalacaktır?” ifadesini kullandı.

Alevi evleri işaretlendi

Okmeydanı'ndan sonra Eyüp'te de Alevi evleri işaretlendi. Daha önce Mersin, Adıyaman, İzmir, Erzincan, Malatya, Balıkesir, İstanbul Kartal, Pendik, Okmeydanı ve Alevi yurttaşların evleri ve cemevleri işaretlenmişti.

Cumhuriyet'in haberine göre Hubyar Sultan Alevi Kültür Derneği de özetle şunları söyledi:

"Biz Aleviler 'Maraş, Malatya ve Sivas' katliamını yaşayarak çok iyi öğrendik ki devlet gerekli gördüğünde bir inancı, diğer inanca karşı düşmanlaştırabiliyor, şuursuzlaştırabiliyor, katliamlara zemin hazırlıyor. Bu oyunlara gelmeyeceğiz."

Kaygusuz Abdal'a sansür

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı yazarlar komisyonu tarafından 10. sınıflar için hazırlanan Türk Edebiyatı ders kitabında, "Matem ayı", "Zülfikar", "Ali", "Hû", "Pir" kelimelerinin yer aldığı dörtlükler makaslandı. Halk ozanı Kaygusuz Abdal'ın Alevilik kültürüne ait kavramların yer aldığı dizelerinin sansürlendiğini ortaya çıktı.

"Nefes" şiirinde sansürlenmiş dizeler şunlar:

İkrarıdır koç yiğidin yuları

Fakıhleri çeksem gelmez

İleri Akpınar'ın yeşil güllü suları

Çağlar gelir pirim Abdal Musa'ya

Kılıç sallar Yezidlerin kaskına

Ali Zülfikar'ın almış destin

Tümen tümen genç Ali'nin üstüne
Erler gelir şahım Abdal Musa'ya
Her matem ayında kanlar dökülür
Demine Hü deyü gülbank çekilir
Uyandırıp Hak çırağı yakılır
Erler gelir şahım Abdal Musa'ya

Düşüncelerle karşılaşınca; zayıflar korkar, aptallar karşı gelir, akıllılar karar verir, ustalar da yönetir.

– Jeanne Roland

2013 *BİTMEDEN...*

17 ARALIK OPERASYONU

17 ARALIK OPERASYONU

Bazı kamu kurumlarına ve savcılığa yapılan rüşvet, görevi kötüye kullanma ve ihalelere fesat karıştırma ihbarı üzerine 13 Eylül 2012, 21 Eylül 2012 ve 14 Şubat 2013 tarihlerinde soruşturmalar başlatıldı. Soruşturma dosyaları Başsavcılık tarafından Cumhuriyet Savcısı Celal Kara'ya tevzi edildi. Celal Kara'nın talimatı üzerine, elde edilen bilgiler kapsamında 17 Aralık 2013 tarihinde şüpheliler gözaltına alındı; ev ve işyerlerinde

arama yapılarak ele geçirilen çeşitli eşya ve paralara el konuldu.

İlerleyen günlerde soruşturma dosyasıyla ilgili bir takım bilgiler medyaya sızdı. Buna göre İranlı işadamı Rıza Sarraf'ın soruşturmanın kilit ismi olduğu, bürokraside 4 bakan ile geliştirdiği ilişkiler ve rüşvet çarkı sayesinde kara para aklama, altın kaçakçılığı gibi bir takım suçlar işlediği öne sürüldü. Ayrıca soruşturmada 3 bakan çocuğu hakkındaki suçlamaların, "rüşvet almaya ve vermeye aracılık etmek" olduğu iddia edildi.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı 18 Aralık 2013 tarihinde, soruşturma dosyasının geniş olduğu ve fazla iş yükü gerektirdiği gerekçeleriyle, soruşturmaya ek 2 savcı daha atadı ve savcılar arasındaki herhangi bir ihtilaf durumunda soruşturmaya ilişkin kararların 2'ye 1 çoğunlukla alınması talimatını verdi.

Ayrıca, şüpheliler arasında bulunan İçişleri Bakanı Muammer Güler, Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar ve Avrupa Birliği Bakanı Egemen Bağış hakkında cezai kovuşturma yapılabilmesi için hazırlanan fezlekeler, TBMM'ye gönderilmek üzere Adalet Bakanlığı'na sunuldu.

Başlatılan soruşturmaya Bakan, bürokrat ve kamuoyunun yakından tanıdığı kişilerin adları karıştığından, özellikle ilk günlerde kamuoyunda ve Türk ekonomisinde deprem etkisi izlendi. Borsada sert düşüşler yaşanırken dolar ve avro yükseldi. Bilhassa gözaltı görüntülerinin, özellikle de şüphelilerin evlerinde ele geçirilen yüksek miktarlardaki paraların görüntülerinin medyaya sızmasıyla adı geçen Bakanlar ve Hükümet eleştirilerin odağına oturdu.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan başlatılan soruşturmayı, hükümeti ve ekonomiyi zor duruma düşürmek amacıyla yapılan bir operasyon olarak nitelendirdi. Özellikle zamanlama üzerinde duran Başbakan, gözaltıların seçime az bir zaman kala yapılmasına dikkat çekti. Ayrıca kısa bir süre önce

Gülen Hareketi'yle, dershaneler hakkında yapılacak olan düzenleme sebebiyle gerginlik yaşıyan hükümet, soruşturmaların bu gerginlikle ilgili olduğunu ve Yargı ile Emniyet'te bulunan Gülen hareketine bağılı personel tarafından, yine Gülen Hareketi'nden gelen talimat üzerine bu soruşturmanın başlatıldığını iddia etti.

İlerleyen günlerde, soruşturmanın bir siyasi operasyon olduğunu iddia eden ve kendi oy tabanında bulunan Gülen Hareketi'ni hedef gösteren hükümet yetkilileri, hareketin yürütme ve yargı içine sızdığını ve bir "paralel devlet" hüviyetini aldığını iddia etti. Gözaltıların başlamasından kısa süre sonra da, iddia edilen paralel devlet yapılanmasına önlem gerekçesiyle Emniyet'te, Yargı'da ve TİB, TRT, BDDK gibi bazı kamu kurumlarında yüzlerce personel görevden alındı veya personelin görev yeri değiştirildi.

Gülen Hareketi adına yapılan açıklamalardaysa hükümetin kendilerini hedef göstermesi eleştirildi. Hükümetin, soruşturma sebebiyle bozulan siyasi gücünü korumaya yönelik bir komplo teorisi çabasında olduğu, soruşturmalarla hiçbir ilgilerinin olmadığı ve şayet iddia edildiği şekilde bir paralel devlet yapılanması varsa, üzerine gidilmesinin gerekli olduğu ifade edildi. Ayrıca kamudaki görevden almalar ve görev yeri değişiklikleri eleştirilerek bu

durum, mensuplarına yönelik bir "cadı avı" olarak nitelendirildi.

5 Ocak'ta medyada yer alan ve bir MİT belgesine dayandırılan haberlere göre Bakanlarla Rıza Sarraf'ın ilişkide olduğu ve bunun hükümeti güç duruma düşürebileceği MİT tarafından 8 ay önce Başbakan'a rapor edilmişti.

Yaşanan süreçte ismi sıkça zikredilen Egemen Bağış, Avrupa Birliği Bakanlığı görevinden alındı. İçişleri Bakanı Muammer Güler, Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar bakanlık görevlerinden istifa ettiler. Bayraktar ayrıca yaptığı bir açıklamayla, Başbakan'ı eleştirerek milletvekilliğinden de istifa ettiğini duyurdu:

"Soruşturma dosyasında var olan ve onaylanan imar planlarının büyük bir bölümü Sayın Başbakan'ın talimatıyla yapıldı. Bu minval üzere bakanlıktan ve milletvekilliğinden istifa ettiğimi açıklıyorum. Bu milleti ve vatani rahatlatmak için sayın Başbakan'ın istifa etmesi gerektiğine inandığımı ifade ediyorum, yüce milletime saygılar sunuyorum"

Ülke gündeminden düşmeyen ve ses kaydı iddialarıyla iyice hararetlenen 17 Aralık Operasyonu, uzun yıllar sonrasında bile tartışılmaya devam edeceğe benziyor.

---

*Her aydınlığı yangın sanıp söndürmeye koşan
zavallı insanlarım: Karanlığa o kadar alışmışsınız
ki yıldızlar bile rahatsız ediyor sizi! Düşüncenin
kuduz köpek gibi kovalandığı bu ülkede, düşünce
adamı nasıl çıkar?*

– Cemil Meriç

PINAR SELEK
YAKUP KÖSE
SEVAN NİŞANYAN
SALİH MİRZABEYOĞLU
ALİ İSMAİL KORKMAZ
FÜSUN ERDOĞAN
UTKU KALI
FAZIL SAY

D
A
V
A
L
I

BAĞIMSIZ YARGI İFTİHARLA SUNAR

pınar selek

9 Temmuz 1998'de, 7 kişinin öldüğü 127 kişinin yaralandığı Mısır Çarşısı girişindeki patlamadan sonra sosyolog Pınar Selek 15 kişiyle beraber tutuklandı, 2,5 yıl tutuklu kaldı. Patlamanın hemen akabinde, olay yerinde araştırma yapan bomba uzmanlarının hazırladıkları raporlarda, olay yerinde bombaya ait tek bir bulguya rastlanmadığı açıklaması yer aldı. Emniyette görevli bomba uzmanlarının amiri Mahkemede verdiği ifadede net olarak patlamanın bombadan kaynaklanamayacağını, bomba olsa idi

yarım metre çukur oluşması gerekeceğini, böyle bir çukur bulunmadığını, ifade etti.

Olaydan bir süre sonra Abdülmecit Öztürk adlı şahsın Emniyette ifadesi alındı. Verilen ifadede, bombanın Pınar Selek'le birlikte koyulduğunu ifade eden Öztürk, mahkemede Pınar Selek'i tanımadığı, verdiği ifadenin işkence ile kendisine imzalatıldığını açıkladı.

Yargılama sürecinde mahkemeye sunulan raporlarda, patlamanın etki alanında bir bomba patlamasına ilişkin herhangi bir emareye rastlanmadığı, ölenlerin bedeninde parça tesirli bomba etkisi olmadığına yer verildi.

2,5 yıl süren davada Pınar Selek tutuklu yargılandı. Dava sonucunda Tahliye kararı alındı. Ancak emniyet genel müdürlüğü ve içişleri bakanlığı tahliye kararından duyulan rahatsızlıklarını dile getirerek, patlamanın bombadan kaynaklandığına dair imzasız bir raporu mahkemeye göndererek tekrar bilirkişi incelemesi istediler.

Mahkeme talebi kabul ederek aralarında bomba uzmanı olmayan jandarmaların da bulunduğu bir

birliki heyeti sekti. Heyet patlamanın bombadan kaynaklandığı ifade eden bir rapor hazırladı.

Selek, İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde iki kez beraat etmiş, Yargıtay 9. Dairesi de kararı iki kez bozmuştu. Buna rağmen mahkeme kararında direnerek üçüncü kez Selek'in beraatine karar vermiş; savcı da karara itiraz etmişti. Son kararı Yargıtay Ceza Daireleri Kurulu verecek.

14 yıldır yargılanan Selek'e uluslararası kamuoyundan da destek var. İsviçre (Almanca bölgesi) PEN Yazarlar Birliğinin açıklaması ve çağrısıyla Fransa, Belçika ve İsveç, İsviçre ve Almanya'daki politik ve hukuk kurumlarından 40 kadar gözlemci Pınar Selek'in davasını izlemek üzere İstanbul'a geldi. Alman PEN Onursal Başkanı yazar Günter Grass da Selek'e destek mesajı göndererek "Genç sosyolog ve yazar Pınar Selek'in, ülkesindeki azınlıkların hakları için giriştiği cesur çalışmalar yüzünden 12 yıldır yargılanıyor olması"nu kınadı, skandal olarak değerlendirdi.

7 Mart 2012'de mütalaa veren Yargıtay savcısı, Pınar için ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası istedi. Duruşma 1 Ağustos 2012'ye ertelendi. Dosyanın esas hakkındaki mütalaaaya katılıp katılmama konusunda

beyanda bulunmak üzere savcıya verilmesine karar veren Mahkeme, sanık avukatlarına savunma yapmaları için süre verdi. Duruşma 22 Kasım'a ertelendi.

22 Kasım 2012'de görülen duruşmada mahkeme başkanının geçirdiği rahatsızlık nedeni ile raporlu olduğu, onun yerine kıdem sırasına göre usule uygun bir görevlendirme ile davanın devam edeceği belirtildi. Duruşmanın ardından selek'in avukatı reddi hâkim talebinde bulundu. Heyetin tarafsızlığını şüpheye düşürecek bir sebebin olmadığı gerekçesi ile Talep reddedildi. Avukat bu kez redd-i hâkim talebinin reddedilmesine karşı itiraz yoluna gidilememesine itirazda bulundu. Bu itiraza karşılık mahkeme, redd-i hâkim talebinin reddine ilişkin karara itiraz süresi olarak 7 günlük süre verilmesini kararlaştırdı, duruşma 24 Ocak 2013'e ertelendi.

24 Ocak günü yapılan yargılamada avukatlar verilen beraati bozma kararının geri alınmasını talep ettiler. Ancak mahkeme talepleri reddederek Selek hakkında müebbet hapis cezasına hükmetti. Kararın ardından 12. Ağır ceza mahkemesi Selek hakkında kırmızı bülten çıkarılması kararı aldı.

BİN YILLIK MAHPUS

yakup kse

Yakup Köse 14 yaşındayken, “28 Şubat” sürecinde İBDA-C yesi olmakla suçlanarak gözaltına alındı. Hakkında hazırlanan iddianamede “İBDA-C (İslami Büyük Doğu Akıncıları Cephesi) adına, içinde İsrail Őirketleri de olan 7 yere bomba atmak” suçu yer alıyordu. Babası tesisatı olan Köse’nin evinde bulunan “T boru” bahsi geçen eylemlerde kullanılan bomba türünün “boru bombası” olması nedeniyle delil olarak gösterildi. Bir diğer delil ise bayiden alınan Taraf dergisiydi. Hakkında hazırlanan ifadeleri Şayet imzalarsa serbest kalabileceği söylendi. Henüz 18

yaşını doldurmamasına rağmen imzasının bulunduğu ifadesi üzerinden yapılan yargılamalar ardından “anayasal düzeni cebren yıkmaya teşebbüs” suçlaması ile idam cezasına hükmedildi. Verilen ceza önce müebbet daha sonra 19 yıl hapis cezasına çevrildi. 14 yaşında olması nedeniyle çocuk mahkemelerinde yargılanması gerekirken Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yargılandı; ıslahevine gönderilmesi gerekirken Nazilli cezaevinin yetişkin bölümüne gönderildi.

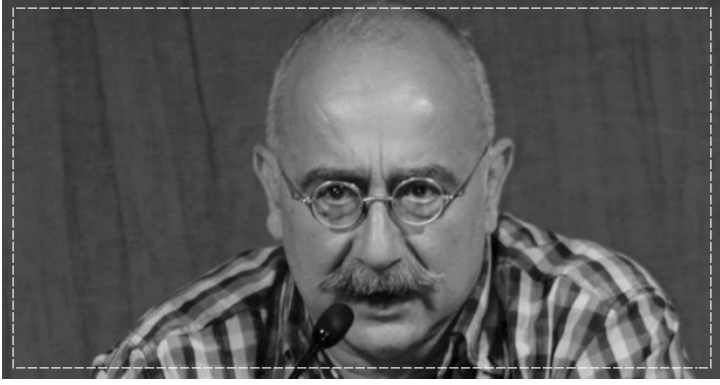
5-7 Ocak 2000 tarihleri arasında yapılan ve 1 kişinin öldüğü, 9 kişinin yaralandığı “Hayata Dönüş-Noel Baba” operasyonları sırasında Bandırma Cezaevinde bulunan Köse kolundan vuruldu. Operasyonun ardından “askere karşı isyan” ve “yangın çıkarma” suçlamasıyla 2. Asliye Ceza Mahkemesinde yargılandı ve 10 yıl hapis istemiyle dava açıldı. Yangın iddiası, mahkûmların koğuşlara benzin dökmesi suretiyle çıktığı yönündeydi. Köse ve diğer yargılanan taraflar hapisane koşullarında benzini kendi başlarına temin edemeyeceklerini ve ancak bir hapisane görevlisi veya yetkilisi tarafından verilmesi ile elde edilebileceğini, şayet böyle bir suçlama var ise kendileri ile birlikte görevlilerin de yargılanması gerektiği görüşündeydiler. Ayrıca yangına Molotof

kokteyllerinin sebebiyet verdiği, bu kokteyllerin sivil giyimli kişiler tarafından yangın merdiveninden atıldığı ve kamera kayıtlarıyla bunun görülebileceği ifade edildi. Mahkeme yalnızca bu talebi kabul ederek jandarmadan kamera kayıtlarını istediye de jandarmadan “kayıtlar yok” cevabı geldi.

10 yıl hapis yattıktan sonra 2004 yılından çıkarılan yasa ile şartlı salıverildi. Hapis yattığı dönemler için 12 Şubat 2012’de Aydın Cumhuriyet Başsavcılığı hakkında suç duyurusunda bulundu. Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü’nden 10 Aralık 2012’de gelen cevapta “pardon” denmesine rağmen döneminde Nazilli ilçesinde ıslahevi olmadığı için yetişkin bölümüne gönderilmek zorunda kalındığı ancak bu durumun da ilgili yetkilileri “kınama” cezası vermeyi gerektirecek bir durum olmadığı yazıyordu.

Hayata Dönüş Operasyonu’nda ‘Askere karşı isyan’ suçlamasıyla yapılan yargılamanın 25 Aralık 2013’te yapılan karar davasında Yargıtay 9. Dairesi 10 yıl hapis cezasını onadı. Verilen onamaya karşı, Yargıtay’a karar düzeltme talebinde bulunuldu. Şayet talep yerinde bulunursa dosya tekrar incelenmek üzere Yargıtay 9. Daire’ye gönderilecek. Ancak aksi durumda Köse, en kısa süre içinde tekrar gözaltına alınarak cezaevine gönderilecek.

PİRİNCİN İÇİNDEKİ TAŞ

sevan nişanyan

**Halkın bir kesiminin inandığı değerleri alenen
aşağılama ve Hz. Muhammed'e (s.a.v) hakaret**

Sevan Nişanyan, 29 Eylül 2012'de "nisanyan1.blogspot.com" adlı kişisel internet sitesinde Hz. Muhammed'i hedef alan özellikle Ortadoğu'yu karıştırmış, Libya'da bir Amerikan Büyükelçisi'nin ve 3 elçilik çalışanının ölümüne yol açmış olan 'Müslümanların Masumiyeti' adlı film ile ilgili "Nefret Suçlarıyla Mücadele Etmeli" başlıklı bir yazı kaleme aldı. Yazıda çoğunluk içinde azınlığın

değerlerini aşağılamanın nefret suçu olduğunu belirterek, "Bundan yüzlerce yıl önce Allah'la kontak kurduğunu iddia edip bundan siyasi, mali ve cinsel menfaat temin etmiş bir Arap lideriyle dalga geçmek nefret suçu değildir. 'İfade özgürlüğü' denilen şeyin, adeta anaokulu seviyesindeki bir test örneğidir." diye yazmıştı.

Nişanyan'ın bu ifadeleri üstüne 15 kişi şikâyetçi oldu ve Nişanyan hakkında "Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama" iddiasıyla bir buçuk yıla kadar hapis cezası istemiyle dava açıldı.

İddianamede, TCK'nın 216. maddesinde yer alan "halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama" suçuna ilişkin düzenlemenin hukuki yararlılığından bahsedilerek şu ifadelere yer verildi:

"Kişilerin kendilerini mensubu olarak kabul ettikleri dinlerinin kutsal saydığı Allah, melekler, peygamberler, kutsal kitaplar, cennet, cehennem gibi kavramlar ve bu dinlere ait ibadet yerleri ile ibadet şekillerine yönelik hislerini koruma altına almak suretiyle, toplumsal barışın bozulmasına engel olmak olduğu, bu hususun sadece İslam dini için değil Hristiyanlık ve Musevilik dini için de geçerlidir.

Düşünce ve ifadelerin açıklanması ile eleştirilerin yapılması sırasında, bu dinlerin mensubu olan kişilerin dini inançlarının gereği olan, önem verdikleri değerleri aşağılamaktan ve bu kişileri incitmekten kaçınılması gerekir."

İstanbul 14. Sulh Ceza Mahkemesi, bu ifadelerin "başkalarını sebepsiz yere incittiğini, insan ilişkilerinin gelişmesine yarayan kamusal tartışmaya bir katkıda bulunmadığı" belirtti. Nişanyan, 13.5 ay hapis cezasına çarptırıldı. Daha önceden de sabıkası olması sebebiyle aldığı ceza, para cezasına çevrilemedi.

Kaçak İnşaat

Türkiye'nin ilk matematik köyünün kurucuları olan Ali Nesin ve Sevan Nişanyan, bundan 16 yıl önce İzmir'in Selçuk İlçesi'nde çalışmalara başlamış ve inşaat izni alamamıştı. Nişanyan'ın Şirince'de yaptığı çalışmalardan dolayı yerel mahkemede sonuçlanıp Yargıtay aşamasında olan 19 davanın 9 tanesi SİT alanında kaçak inşaat sebebiyleydi.

Sevan Nişanyan, Matematik Köyü'ne bitişik 60 metrakarelik bir taş bina yapımına başladı. Bu bina, Ali Nesin ile birlikte kurduğu Matematik Köyü'nde öğrencilerin kalması için bir taş yapıdan ibaretti. Arazi

SİT alanında olduğundan mühürlendi. Ancak mühürü söküp inşaate devam eden Nişanyan yapıyı tamamladı.

SİT alanındaki arazide, iki kez resmi mühürleri söküp ev yaptığı için Selçuk 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı. 2008 yılında ilk derece mahkemesinden 2 yıl hapis cezası alan Nişanyan, temyiz yoluna gitti. 5 yıl sonra Yargıtay tarafından cezası onanan SevanNişanyan, Torbalı Açık Cezaevine 2 Ocak 2014'de teslim oldu.

Cezaevinde bir kitaplık oluşturmak isteyen Nişanyan'a kitaplar yağmaya başlayınca, bu sefer de müdürlerin "yasak" engeline takıldı. Kendi yazdıklarından öğrendiğimize göre "Gerekirse devletimiz gönderir, senin üzerine vazife değil" demişler. Ancak basın üzerine düştüğü bu olayın ardından kitap gönderilmesine izin çıksa da gelen her mektubun sansürden geçirilme uygulaması devam ediyor. İnternete ve yazmaya da izin çıkmayınca Sevan Nişanyan için cezaevi üretimin durduğu bir çukura dönüştü.

ESİR 'KUMANDAN'

salih mirzabeyoğlu

Gerçek adı Salih İzzet Erdiş olan Salih Mirzabeyoğlu, 28 şubat döneminin ünlü figürlerinden biri kabul edilmektedir. Mirzabeyoğlu, 29 Aralık 1998 sabahı, çocuğunu okula götürmek için evden çıktıktan sonra gözaltına alındı. 'Hücre evinde yakalandı' iddiası ortaya atıldı. Örgüt liderliğinin tespit edilemediğine dair istihbarat raporu bulunmasına rağmen, 4 Ocak 1999'da tutuklandı. Laik anayasal düzeni değiştirmeye

teşebbüsle suçlandı. Duruşmalara katılmayınca 25 Ocak 2000'de sabaha karşı, Metris Cezaevi'nden 'Noel Baba' adı verilen büyük bir operasyonla alınıp adliyeye götürüldü.

Mirzabeyoğlu, savunmalarında "Ben bıçak yaparım. İsteyen ekmek keser, isteyen adam" dedi. Keza avukatı Ali Rıza Yaman da, "Eylem yok. Talimat yok. Fikrî bir yakınlık, bağlılıktır söz konusu olan. O gün için 41 tane eser vermiş bir yazarın fikirlerinin etkisinin olmasından daha tabii ne olabilir?" diyerek müvekkilini savundu. Önce Kartal F Tipi Cezaevi'nde kalan, daha sonra Bolu F Tipi'ne nakledilen Mirzabeyoğlu, 'Telegram' denen bir zihin kontrol yöntemine tabi tutulduğunu ve işkence gördüğünü öne sürdü; bir kez de intihara teşebbüs etti. İddialara göre polis, İBDA-C isimli bir örgütün lideri olduğunu kabul etmesi için Mirzabeyoğlu'na sorgu sırasında işkencede bulunmuştu. Nitekim duruşmalarda vücudundaki izlerden de işkence gördüğü anlaşılıyordu; ancak ertesi gün bazı gazeteler olayı, 'Yolunmuş tavuk', 'Tıraş olurken yüzünü kesti' gibi başlıklarla verdi.

Mirzabeyoğlu hakkında, 2 Nisan 2000'de idam kararına hükmedildi. Kararda ise şöyle deniliyordu: "Kumandan Kod Salih İzzet Erdiş'in örgüt

mensuplarının gerçekleştirdiği eylemlere doğrudan doğruya katıldığı tespit edilememiş olmakla beraber... Lidersiz bir örgüt düşünülmediği gibi, örgüt mensuplarının gerçekleştirdiği eylemlerden de örgüt liderinin sorumlu tutulmaması eşyanın tabiatına aykırı düşer..." Delil olarak, iki tabanca ile iki pompalı tüfeğin kendisine ait olduğu ileri sürüldü. Yargıtay kararı onadı ve dosyası Meclis'e gönderildi. Öte yandan idam cezasının kalkmış olması üzerine, hüküm 'ağırlaştırılmış müebbet'e çevrildi.

Yıllar sonra davanın ilk hâkimi Sedat Karagül, DGM hâkimliği sırasında İBDA-C dosyası dâhil hep baskı gördüğünü söyleyerek, "Kapıma 'Adalet bakanı giremez' diye yazacaktım" dedi. Davanın ikinci hâkimi Metin Çetinbaş, emekliliğinin ardından Ergenekon davasında avukatlık yaparken, bir soru üzerine, "Biz o günkü şartlara göre karar verdik. Ben bir hata yapıldığını düşünmüyorum ama bu o dosyada hata yapılmadı demek değil" diye konuştu.

Tüm bu tartışmalara rağmen Salih Mirzabeyoğlu 14 yıldır içeride.

FAİLİ BELLİ

ali ismail korkmaz

Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü 1'inci sınıf öğrencisi Ali İsmail Korkmaz, 2 Haziran Pazar gecesi Gezi Parkı eylemine destek için Ak Parti il binasına yürüyen yaklaşık 4 bin kişinin bulunduğu kalabalık arasında yer aldı. Polisin boyalı basınçlı su ve biber gazlı müdahalesinin ardından ara sokaklara kaçan Ali İsmail Korkmaz, iddialara göre burada sivil giysili 5-6 kişinin saldırısına uğradı.

Korkmaz'ı arkadaşları yaralı halde bulup, ilk olarak Anadolu Üniversitesi Yunus Emre Kampüsü içerisindeki Mavi Hastane'ye götürdü. Korkmaz buradan yakındaki Yunus Emre Devlet Hastanesi'ne sevk edildi. İddialara göre Ali İsmail Korkmaz'ın burada tomografisi çekildi ve 'Bir şeyin yok' denilerek müşahede altına alınmayıp evine gönderildi. Evine gidip uyuduktan sonra fenalaşan Korkmaz, götürüldüğü Eskişehir Devlet Hastanesi'nde yapılan tetkiklerinde beyin kanaması geçirdiği belirlendi. Üniversiteli genç, sevk edildiği hastanede, 4 Haziran'da beyin ameliyatı oldu.

Ameliyat sonrası yoğun bakım servisinde tutulan Ali İsmail Korkmaz, 3-4 gün ilaçlarla uyutuldu. İlaçların kesilmesinin ardından solunumu ve bilinci açılmayan Ali, yoğun bakım servisinde solunum cihazına bağlı olarak tedavi altında tutuldu. 10 Temmuz 2013 tarihinde ise ESOGÜ Hastanesi Beyin Cerrahisi yoğun bakım servisinde doktorların tüm çabasına rağmen kurtarılamayarak öldü.

Hastanede yapılan otopsi işlemi sonucu hazırlanan adli tıp raporunda, "ölümünün kafa travmasına bağlı beyin kanaması ve bağlı komplikasyonları" sonucunda gerçekleştiği ifade edildi. Raporunda, Korkmaz'ın kalp

rahatsızlığı nedeniyle kullandığı “kumadin” adlı ilacın kafa ve beyin travması ile irtibatının olabileceği ifade edilerek, “Yani kendisinde mevcut hastalığın beyin ve travmasının ölümünü hızlandırdığı, kafa travması husule gelmeseydi ölümün husule gelmeyeceği” kaydedildi.

Kamuoyundan yükselen tepkiler sebebiyle, otopsi raporu da göz önünde bulundurularak soruşturma başlatıldı. Soruşturma sürecinde, Sanayi Sokak’a bakan üç kameranın da görüntülerinin “kayıp” olduğu anlaşıldı. Jandarma Kriminal Dairesi tarafından yapılan incelemede, Harman Ekmek Fırını’na ait görüntülerin iki kez silindiği saptandı. Yapılan incelemeler neticesinde görüntüler geri getirildi.

Görüntüler açıldığında, Ali İsmail Korkmaz’ın fırın sahibi ve arkadaşları tarafından durdurulup tekme ve sopalarla 68 saniye boyunca dövüldüğü görülmüş, polis Mevlüt Saldoğan’ın da Korkmaz’ı dövenlerden olduğu saptanmıştı. Bunun üzerine beş sanık “kasten adam öldürme” iddiasıyla tutuklandı.

Eskişehir 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde, 20 Kasım'da görülmesi planlanan davanın ilk duruşması 'güvenlik' gerekçesiyle Kayseri 3. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildi. Tanıkların ifadelerinin alınması için

görevlendirilen Eskişehir 1. Ağır Ceza Mahkemesi ise avukatların dilekçesi üzerine sanıkların ifadelerini vermeden tanıkların dinlenmesinin yargılama usulüne aykırı olduğuna karar vererek duruşmayı 28 Şubat'a erteledi.

Nihayetinde dava, Kayseri 3'üncü Ağır Ceza Mahkemesi'nde başladı. İfadelerin alınmasının ardından heyet, savcıya mütalaa için söz verdi. Cumhuriyet savcısı, duruşmada tutuksuz olarak yargılanan polis memuru Yalçın Akbulut'un da tutuklanmasını, Eskişehir'deki çok sayıda şahitle ilgili ifadelerin alınmasını istedi. Savcı, bu arada silinip jandarma kriminal biriminde kurtarılan Harman Fırını'nın kamerası görüntülerinde dövülen kişinin Ali İsmail Korkmaz olup olmadığının belirlenmesi için TÜBİTAK'a gönderilen görüntülerle ilgili henüz mahkemeye ileilmeyen raporun gönderilmesini istedi. Mahkeme heyeti tutuklu sanıkların, tutukluluk halinin devamına karar verirken, tutuksuz yargılanan polis memuru Yalçın Akbulut'un tutuklanma talebini ise reddetti. Dava 12 Mayıs 2014'e ertelendi.

SUN'İ TERÖRİST

füsün erdoğan

MLKP davasına ilişkin soruşturma, 2006 yılı itibariyle başlamıştı. Soruşturma kapsamında teknik takibe alınan Seyfi Polat, Zabit İltümür, Hatice Bolat, Zeki Gürbüz, Naci Güner, Bayram Namaz ve Mehmet Ali Polat'ın "MLKP terör örgütü üye ve yönetici kadrosunu teşkil ettiği" düşünülüyordu. On yılı aşkın süredir Özgür Radyo'nun yöneticiliğini yapıyor olan ve söz konusu dönemde İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü tarafından takip edilen Füsün Erdoğan hakkında ise MLKP örgütü ile ilgili kaydı bulunmuyordu.

8 Eylül 1996 günü Erdoğan, Türkiye'nin farklı şehirlerinde yapılan operasyonlar sırasında, Aydın iline bağlı Ocaklı köyünde gözaltına alındı. Ancak soruşturmanın tüm aşamalarında ve özellikle yakalama ve gözaltı sırasında alınan adli raporların tümünde, sivil bir otomobile zorla tıklamak suretiyle kaçırıldığını ifade eden Füsun Erdoğan, belirtilen mahalde yakalanmış gibi gösterildiğini öne sürdü. Buna göre Erdoğan, İzmir'in kalabalık bir caddesinde kaçırıldığını, bağlanmış gözlerinin tripleks bir evde açıldığını iddia etti. Keza köy muhtarı Ali İhsan Demiralay, köy sakinleri Yakup Çiftçi, Yalçın Erden, Mehmet Beşir Çiftçi, Bülent Güren, Özal Kulağuz, Nursel Kulağuz, Şükrü Tanrıverdi ve Ufuk Öztürk, Füsun Erdoğan'ı ve diğer sanıkları daha önce hiç görmediklerini belirtti. Öte yandan sekiz kişinin yaşadığı ileri sürülen 'örgüt evi'nde ne yemek yenildiğine ne de banyo ve tuvaletin kullanıldığına dair bir iz bulunamadı. Ayrıca Nazilli İlçe Emniyet Müdürlüğü Olay Yeri İnceleme Büro Amirliği tarafından 08.09.2006 günü saat 19.15 sularında sanıkların yakalandığı iddia edilen evden parmak izi, avuç izi, saç ve kıl örnekleri alarak inceleme yaptırılmış, Füsun Erdoğan'a ait parmak izi ya da saç örneği tespit edilememiştir.

Ancak Emniyet, kaynağı şüpheli bir ihbar mektubu ile çelişkili 'örgüt belgeleri'ni dayanak alarak Füsun Erdoğan'ı örgütün mali işlerden sorumlu yöneticisi olarak değerlendirmiş ve soruşturmaya dâhil etmiştir. Terörle Mücadele Yasasına göre dosyaya "gizlilik" şerhi konulması üzerine, avukatların da ulaşması mümkün olmadı. Dolayısıyla Füsun Erdoğan ve diğer sanıklar, iddianame hazırlanana dek tam 13 ay 18 gün ne ile suçlandığını bile bilmeden hapis yattı.

Yedi yıllık tutukluluğun ardından, MLKP davasında son celse 5 Kasım 2013 tarihinde görüldü. Son savunmasında Erdoğan, "Gözaltına alındığım dönem TİM-3'de görevli olan Bayram Kartal bana, 'Sana öyle bir kazık çaktım ki 60 yaşına kadar çıkamazsın' demişti. O zamanlar insanlara işkencelerle suçlar kabul ettiriliyordu. Şimdi ise düzmece delillerle suçlanıyorlar." diye konuştu. Açıklanan karara göre Ali Hıdır Polat, Naci Güner, Ziya Ulusoy, Bayram Namaz, Arif Çelebi, İbrahim Çiçek ve Füsun Erdoğan müebbet hapis cezasına çarptırıldı. Yedi kişinin her birine ayrıca, MLKP'nin yaptığı 155 eylemden dolayı yaklaşık 3 bin yıl hapis cezası verildi.

SAKINCALI PİYADE

utku kalı

12 Mayıs 2013 günü Hatay'ın Reyhanlı ilçesindeki feci patlamada 52 kişi ölmüş, 146 kişi yaralanmıştı. Suriye sınırındaki Reyhanlı bu bombalı saldırının ardından karıştı. Reyhanlı Cumhuriyet Başsavcılığı, olayın içeriğine ilişkin her türlü yayının yasaklanması talebinde bulundu. Buna rağmen basında çıkan haberler olayda en azından büyük ihmaller olduğu izlenimi veriyordu. Saldırdan haftalar önce MİT'in yetkili mercileri uyardığı, ilçe

genelindeki 73 Mobese kamerasının ise nedense saldırıdan birkaç gün önce arızalanıp kayıt yapmadığı öne sürüldü.

Asıl gümbürtü 22 Mayıs 2013 tarihinde koptu. Redhack adlı hacker grubu, Reyhanlı saldırısıyla ilgili askeri yazışmaları yayınladı. Saldırıdan bir ay önce Emniyet, Jandarma ve MİT arasında geçen yazışmalarda Suriye'deki El Kaide yanlısı grupların Türkiye'de bir eylem için araç temin edip bomba düzeneğini yerleştirdiği bildiriliyordu.

Günler öncesinden istihbaratı alındığı halde olayın önlenmediğini ortaya çıkaran bu durumun faturası, bu belgeleri Redhack'e sızdırdığı iddia edilen er Utku Kalı'ya kesildi. Zorunlu askerlik hizmetini yapmakta olan Kalı, TCK m. 326 ve 327'de düzenlenen "Devletin güvenliğine ilişkin bilgileri temin etme ve açıklamak"tan 25 yıla kadar hapis istemiyle Samsun 3.Ağır Ceza Mahkemesinde yargılandı.

Kalı, 170 gün tutuklu kaldıktan sonra 11 Kasım 2013 tarihindeki ikinci duruşmada, tahliye edildi.

30 Aralık 2013 tarihinde **üçüncü duruşması** görülen davada bilirkişi raporu sunuldu. Raporla, Utku Kalı ile belgeleri gönderdiği iddia edilen Erman P. arasında belgelerle ilgili görüşmeler yapıldığı ve belgeleri

gönderdiğinin tespit edildiği belirtildi. Rapora itiraz edildi ancak kabul edilmedi. Mahkeme heyeti, talep üzerine Utku Kalı'nın duruşmalardan varestede tutulmasına karar verip, gelmeyen tanıkların dinlenmesi ve eksik belgelerin tamamlanması için duruşmayı 3 Mart 2014 tarihine erteledi.

Kalı'nın öyküsü burada bitmiyor. İddiaya göre bir sinir krizi geçiren Kalı'ya Sivas Askeri Savcılığı, "Emre itaatsizlikte ısrar" ve "Görevli memura etkin direnme" suçlarından dava açtı. Böylece zaten 25 yıla kadar hapis cezası istemiyle yargılanan Kalı için istenen hapis, 28 yıla çıktı. Aynı suçlamalardan ötürü bir de TCK'nın 301. Maddesinden "Türklüğü, Cumhuriyeti, Devletin kurum ve organlarını aşağılama" suçundan dava açılması için askeri olmayan savcılığa suç duyuruldu.

140 VURUŞLUK SUÇ

fazıl say

Ünlü piyanist Fazıl Say hakkında, sosyal paylaşım platformu Twitter’da yazdıkları nedeniyle Türk Ceza Kanunu’nun 216/3 ve 218/1. Maddelerinde düzenlenen “halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama” suçundan 9 aydan 1,5 yıla kadar hapsi istendi. İstanbul 19. Sulh Ceza Mahkemesinde yargılanan Fazıl Say’a 10 ay hapis cezası verildi. TCK m. 51 gereği cezası ertelendi.

Say'ın ceza almasına sebep olan twitlerden birisi şöyleydi: "Irmaklarından şaraplar akacak diyorsun, cenneti ala meyhane midir? Her müminine 2 huri vereceğim diyorsun, cenneti ala kerhane midir? Bilmem fark ettiniz mi ama nerede yavşak, adi magazinci, hırsız şaklaban varsa hepsi Allahçı, bu bir paradoks mu?"

Twitter mesajlarına yer verilen iddianamede, Say'ın kullandığı ifadelerin "kamusal barışı bozmaya elverişli olduğu" iddia edilerek, "Yeryüzünde yaşayanların büyük çoğunluğunun mensubu oldukları üç büyük dinin mensuplarının ortak değerleri olan Allah, cennet ve cehennem gibi kavramlara yönelik hislerini nedensiz yere incitecek ve bu kavramların anlamsız, gereksiz ve değersiz olduğu kanaatini uyandıracak şekilde dini değerleri aşağılamak kastıyla yazıldığı kanaatine varılmıştır" deniliyordu.

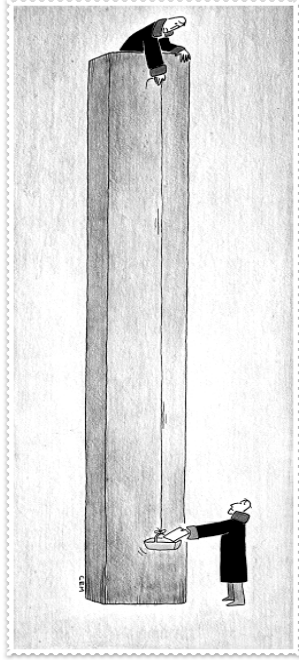
Say, ifadesinde ve duruşmada twitter hesabındaki yazıları kendisinin yazdığını ancak bu yazıların büyük kısmının alıntı olduğunu öne sürerek suçlamayı kabul etmedi. Dünya Yazarlar Birliği PEN Türkiye Merkezi'ne de sanatçı Fazıl Say hakkında "dine hakaret" suçlamasıyla açılan davayı eleştirdiği gerekçesiyle 301/4. maddeden soruşturma açıldı.

Herkesin fikir birliğine vardığı akşam, kayıp bir akşamdır.

– Albert Einstein

MAHKEMESALONU

ERGENEKON

BALYOZ

28 ŞUBAT

KCK

VİCDANÎ RED

ergenekon davası

Ergenekon soruşturması, bir ihbar telefonu üzerine 12 Haziran 2007'de Ümraniye'de bir gecekonduda 27 adet el bombasının bulunmasıyla başladı. Bombaların ele geçirildiği gecekondu sahibi Mehmet Demirtaş ve yeğeni Ali Yiğit'in ifadeleri üzerine genişletilen soruşturma, Türkiye'nin en önemli davasına dönüştü. Ergenekon 'dalga'ları olarak isimlendirilen operasyonlarda; ekseriyeti iş, siyaset, spor, sanat, hukuk ve medya dünyasından olmak üzere pek çok ünlü sima gözaltına alındı.

İlk etapta İstanbul Cumhuriyet Savcıları Zekeriya Öz, Mehmet Ali Pekgüzel ve Nihat Taşkın tarafından hazırlanan ve İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilen iddianame, 25 Temmuz 2008 günü kabul edildi. Emekli Tuğgeneral Veli Küçük, İP Genel Başkanı Doğu Perinçek, eski İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu, Cumhuriyet Gazetesi imtiyaz sahibi ve başyazarı İlhan Selçuk,

Sedat Peker ve Sami Hoştan ile bazı emekli askerler ve İP yöneticilerinin de aralarında bulunduğu 46'sı tutuklu 86 sanık hakkında hazırlanan 2 bin 455 sayfalık iddianamede, Ergenekon terör örgütüne ulaşıldığı, örgütün uzun yıllar faaliyetlerini sürdürdüğu, Türkiye'nin bir mafya ve terör cehennemine dönüştüğu ileri sürülüyordu.

İddianamede, “Ergenekon terör örgütü, ülkemizde yaşayan tüm vatandaşların huzurlu ve güvenli bir yaşam sürmesini sağlayacak olan hukuk devleti olmanın önünde daima bir engel teşkil etmiştir. Fakat gerçekleştirdiği bunca eyleme rağmen, Ergenekon terör örgütünün gizli ve hücre yapılanması, eylemlerin profesyonelliği ve kamu kurumlarındaki yapılanma ve ilişkileri sayesinde eylemlerin

Ergenekon terör örgütü bağlantısının deşifre edilmesi daima engellenmiştir” ifadelerine yer veriliyordu.

Birinci Ergenekon Davası'nın görülmesine Başkan Köksal Şengün, üye hakimler Hasan Hüseyin Özese ve Sedat Sami Haşiloğlu'ndan oluşan İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi heyeti tarafından Silivri Ceza İnfaz Kurumları Yerleşkesi'nin içinde oluşturulan küçük salonda 20 Ekim 2008 tarihinde başlandı.

Yargılama devam ederken, Beşiktaş'ta bulunan Özel Yetkili Cumhuriyet Savcılığı 'Ergenekon' soruşturmalarına devam etti. Genişleyen soruşturma için Savcı Zekeriya Öz, Mehmet Ali Pekküznel ve Nihat

Taşkın ile birlikte çalışmalarını için Savcılar Ercan Şafak, Fikret Seçen, Mehmet Murat Yönder ve Cihan Kansız da görevlendirildi.

[ERGENEKON'UN İLK DURUŞMASI 20 EKİM'DE]

Yüzyılın en büyük davası

İDDİANAMEDEN SATIR BAŞLIKI

Orgeneral Yaşar Büyükanıt'a
Buna Anayasa'nın 108'inci maddesiyle 2005'te atılan Başbakanlık görevi, Fikret, Şafak, Yönder ve Cihan Kansız'ın...

Başbakan Tayyip Erdoğan
Kısık sesle, engel olacak her türlü hareketi... Başbakanlık görevini... Anayasa'nın 108'inci maddesiyle...

İstanbul'da Gazetecilerin Mahallerindeki
Küçük gruplar halinde... Mahallelerindeki... Gazetecilerin... Mahallerindeki...

İstanbul'da Gazetecilerin Mahallerindeki
Küçük gruplar halinde... Mahallelerindeki... Gazetecilerin... Mahallerindeki...

Tekin'in eşi de tanık
Ergenekon iddianamesinde... Tekin'in eşi... Tanık... Ergenekon iddianamesinde...

 VELİ KOÇUK Emekli asker, Ergenekon davasıyla suçlanıyor	 DOĞU PERİNÇEK Emekli asker, Ergenekon davasıyla suçlanıyor	 ŞENER ERAYGUR Emekli asker, Ergenekon davasıyla suçlanıyor	 KEMAL ALEMDAROĞLU Emekli asker, Ergenekon davasıyla suçlanıyor	 İLHAN SELÇUK Emekli asker, Ergenekon davasıyla suçlanıyor
 F. KARADAĞ Emekli asker, Ergenekon davasıyla suçlanıyor	 F. İLSEVER Emekli asker, Ergenekon davasıyla suçlanıyor	 E. GÜRSER Emekli asker, Ergenekon davasıyla suçlanıyor	 S. HOŞTAN Emekli asker, Ergenekon davasıyla suçlanıyor	 K. KERİNCSİZ Emekli asker, Ergenekon davasıyla suçlanıyor

Ergenekon soruşturması kapsamında hazırlanan 1909 sayfalık ikinci iddianame, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 25 Mart 2009 tarihinde kabul edildi. Bu iddianameyle, emekli orgeneraller Mehmet Şener Eraygur, Hurşit Tolon, emekli Tuğgeneral Levent Ersöz, gazeteciler Mustafa Balbay, Tuncay Özkan, ATO eski Başkanı CHP Milletvekili Sinan Aygün, eski İstanbul Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürü Adil Serdar Saçan, eski Esenyurt Belediye Başkanı Gürbüz Çapan, emekli Albay Arif Doğan ve

eski Anayasa Mahkemesi Başkanvekili Osman Paksüt'ün eşi Ferda Paksüt'ün de aralarında bulunduğu 19'u tutuklu, 36'sı tutuksuz, hakkında yakalama kararı bulunan eski AKP milletvekili Turhan Çömez ile birlikte, 56 sanık hakkında dava açıldı.

Bu süreçte sanık sayısının artması ve duruşma salonunun yetersiz kalması üzerine yine Silivri Cezaevi'nin giriş kapısının yaklaşık 50 metre yanında yeni bir bina inşa edildi. Ergenekon yargılamaları söz konusu aşamadan sonra 250 sanık ve 350 izleyici, 200'ü de avukatlara tahsis edilmiş bu büyük salonda görülmeye başlandı.

Ergenekon Davası'na 20 Ekim 2008 tarihinden itibaren İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'ne başkanlık yapan Köksal Şengün'ün 13 Temmuz 2011 tarihinde Bolu'ya atandı. 12 Haziran 2011 genel seçimlerinde milletvekili seçilen Mustafa Balbay ve Prof. Dr. Mehmet Haberal'ın tahliye edilmesini yönünde oy kullanan Şengün, *"TBMM üyeliğine yasal bir seçim sonucu ve demokratik yollardan seçilen bu kişilerin kazanmış oldukları bu nitelikleri sebebiyle kaçma, saklanma ve delilleri karartma ihtimalleri de kalmamıştır"* diyerek Balbay ve Haberal'ın tahliyesini istedi. Şengün'ün Bolu'ya atanması üzerine 21 Temmuz 2011 tarihinde Hakimler ve Savcılar

Yüksek Kurulu (HSYK) mahkemenin en kıdemli üyesi Hasan Hüseyin Özese'yi başkan olarak yetkilendirdi.

12 Ağustos 2011 tarihinde görülen duruşmada tahliye talebi reddedilen ve CHP'den İzmir Milletvekili seçilen Mustafa Balbay duruşma salonunda Anayasa'nın 81. maddesinde düzenlenen milletvekilliği yemin metnini okudu. Balbay, "*Sayın başkan şu anda siz siyaseti dizayn etmektesiniz. Verdiğiniz kararlar görev yapmamı engellemektedir. Yargı siyasete müdahale etmektedir*" dedi.

Genelkurmay Başkanlığı Bilgi Destek Dairesi'nce işletilen internet siteleri ve İnternet Andıncı'na ilişkin YAŞ üyesi Orgeneral Nusret Taşdeler, emekli Orgeneral Hasan Iğsız, tümgeneraller Hıfzı Çubuklu ve Mustafa Bakıcı, emekli korgeneraller Mehmet Eröz ve İsmail Hakkı Pekin'in de aralarında bulunduğu 22

sanık hakkında da iddianame düzenlendi. İddianamenin kabulüne 29 Temmuz 2011'de karar veren İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, bu davayı "İrtica ile Mücadele Eylem Planı" davasıyla birleştirilmesine karar verdi.

İrtica ile Mücadele Eylem Planı Davası'nın 30 Aralık 2011 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme heyeti, sanıkların savunmalarıyla ilgili beyanlarında ve belgelerde adı geçen eski Genelkurmay Başkanı emekli Orgeneral İlker Başbuğ hakkında Beşiktaş'taki İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Soruşturma kapsamında savcılık tarafından ifadesi alınan ve mahkemeye sevk edilen İlker Başbuğ 6 Ocak 2012 tarihinde tutuklandı.

Başbuğ hakkında "Türkiye Cumhuriyeti hükümetini ortadan kaldırmaya veya görevlerini yapmasını kısmen veya tamamen engellemeye teşebbüs" suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis" ve "Terör örgütü yöneticisi olmak" ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile 15 yıldan 22,5 yıla kadar hapis istemiyle düzenlenen iddianame, 15 Şubat 2012'de İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. Silivri 5 Nolu L tipi Cezaevi'nde tutuklu bulunan ve 26 Mart 2012 tarihinde hakim karşısına ilk kez çıkan İlker Başbuğ, mahkemede, "*Hayatımda hiç hukuksuz davranmadım. Demokrasiye olan bağlılığımda ortadadır. Şahsımla ilgili bir yargılama yeri Yüce Divan'dır. Bu nedenle mahkemenizin beni yargılamakta görevli olmadığını düşünüyorum. Savunma yapmayacağım, hiçbir soruya da cevap vermeyeceğim*" dedi. Çapraz sorgusu da yapılamayan İlker Başbuğ kararın açıklanmasına dek duruşmalara 8 kez katıldı.

Duruşma savcılarları Mehmet Ali Pekgüzel, Nihat Taşkın ve Murat Dalkuş 18 Mart 2013 tarihinde hazırladıkları 2 bin 271 sayfalık esas hakkındaki mütalaayı mahkemeye sundu. '*Ergenekon terör örgütünün varlığının sabit olduğu anlaşılmıştır*' ifadelerine yer verilen mütalaada, aralarında Eski Genelkurmay Başkanı emekli Orgeneral İlker Başbuğ, Mehmet

Haberal, Mustafa Balbay, Doğu Perinçek'in de bulunduğu 64 sanığın 'Cebir ve şiddet kullanarak Türkiye Cumhuriyeti hükümetini ortadan kaldırmaya veya görevlerini yapmasını kısmen veya tamamen engellemeye teşebbüs' suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapisle cezalandırılması istendi. Mütalaada, diğer sanıklar hakkında "Ergenekon terör örgütüne üye olmak" suçundan 7.5 yıldan 15'er yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılmaları talep edildi. Mütalaada, Eski İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin Dalan ve eski Milletvekili Turan Çömez'in de firari sanık olması nedeniyle dosyasının ayrılması istendi.

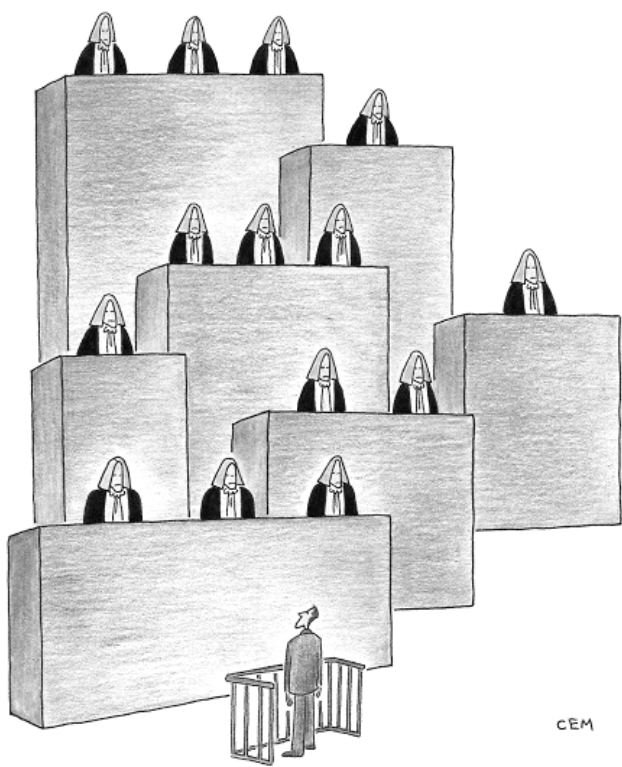
15 Nisan 2013 tarihinden itibaren esas hakkındaki mütalaaya ilişkin tutuklu ve tutuksuz sanıkların beyanlarının alınmasına başlandı. Mahkeme heyeti, örgüt yöneticiliği suçundan yargılananlara avukatıyla beraber 2 saat, haklarında örgüt üyeliği suçlaması bulunanlara da avukatlarıyla beraber mütalaaya ilişkin 1 saat savunma yapma süresi tanındı. Avukatlar da mahkemenin süre kısıtlamasına tepki göstererek, 15 Nisan 2013 tarihinde toplu olarak duruşmayı terk etti. Tutuklu ve tutuksuz sanıkların esas hakkındaki mütalaaya ilişkin savunmalarının alınması yaklaşık 2,5 ay sürdü. Savunmaların alınmasının tamamlanmasının ardından mahkeme heyeti, 21 Haziran 2013 Cuma günü duruşmada hazır olan 52 tutuklu sanığın son sözlerini alarak, yargılamaya son verdi. İlker Başbuğ'un avukatı İlkay Sezer, müvekkilinin son sözünün alınması için cezaevinden getirilmesini istedi. Mahkeme Başkanı Özese de Avukat Sezer'in sözlerini tutanaklara geçirdi. Son sözleri sorulan Haberal, "*Zamanım katledildi, hayatım gasp edildi*" derken, Mustafa Balbay ise, "*Türkiye hukukta 63 yıl geri gitti*" dedi.

67'si tutuklu 275 sanığın yargılandığı Ergenekon davasında karar 5 Ağustos 2013 tarihinde açıklandı. 21 kişi hakkında beraat kararı verildi, firari sanıkların dosyası ayrıldı. Mahkeme kararında, "*Ergenekon silahlı*

terör örgütü" ifadesi kullanıldı. Kararların açıklanması 2 saat 10 dakika sürdü. Aralarında İlker Başbuğ, Veli Küçük, Doğu Perinçek, Hurişt Tolo, Şener Eruygur gibi kimseler müebbet hapis cezası alırken; Emekli Albay Arif Doğan 47 yıl 3 ay, Mustafa Balbay 34 yıl 8 ay, Yalçın Küçük 22 yıl 6 ay, İstanbul Üniversitesi eski rektörü Kemal Alemdaroğlu 15 yıl 8 ay ve Sedat Peker 10 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

CEM

balyoz davası

"Balyoz Harekât Planı" başlıklı belgeler ilk olarak 2010 yılında, Taraf gazetesinin Mehmet Baransu, Yıldırım Oğur ve Yasemin Çongar imzalı haberiyle gündeme geldi. İddialara göre plan, darbeye zemin oluşturmak amacıyla dönemin 1. Ordu Komutanı Çetin Doğan'ın liderliğindeki cunta tarafınca hazırlanmış Çarşaf, Sakal, Suga ve Oraj kod adlı eylem planlarından müteşekkildi. 5000 sayfalık belgede Fatih ve Beyazıt Camiilerinde bomba patlatılarak hükümetin sıkıyönetim ilan etmeye zorlanması, Yunanistan hava sahası üzerinde bir Türk jetinin düşürülerek halkın galeyana getirilmesi ve darbe sonrası demokrat görüşlü gazetecilerin tutuklanması gibi planların olduğu ileri sürülüyordu.

İddianameye göre, 'Balyoz' darbe planı beş aşamada gerçekleşecekti. Birinci aşama, istihbarat faaliyetlerinin yer aldığı ve tamamlanmış olan safhayı ifade ediyordu. İkinci aşamanın askeri müdahale için zemin hazırlama süreci olduğu öne sürülmüştü. İddianamede

geçen ifadeyle, "Yapılanma içerisinde yer alan bazı jandarma görevlileri tarafından hazırlanan 'Sakal' ve 'Çarşaf' isimli eylem planlarıyla kargaşa yaratma planlandığı, 'Oraj' ve 'Suga' isimli planlarla hava sahası ve kıta sahanlığı konularında Yunanistan'ın taciz edilerek iki ülke ilişkilerinin gerilmesinin öngörüldüğü (anlaşılmıştır.) Böylece öncelikle 1'inci Ordu merkezli İstanbul ve çevre illerde sıkıyönetim ilan edilmesini amaçladığı tespit edilmiştir."

Üçüncü aşama askeri müdahalenin fiilen ilan edildiği; dördüncü aşama da yürütme görevinin 'Milli Mutabakat Hükümeti' tarafından devralındığı süreçleri ihtiva ediyordu. Beşinci ve son aşamada ise yürütmenin sivil yönetime devri için 'seçime' gidilmesi öngörülmüştü.

Balyoz darbe planı ve ekleri, 5-7 Mart 2003 tarihleri arasında gerçekleştirilen bir Plan Seminerinin parçası olarak sunuldu. Plan Seminerini hazırlayan ve yöneten Dönemin 1. Ordu Komutanı Orgeneral Çetin Doğan bu darbe planını hazırlamakla ve seminerde darbe provası yapmakla suçlandı. Türk Silahlı Kuvvetleri de haberin ertesi günü yaptığı basın açıklamasında 5-7 Mart 2003 tarihleri arasında gerçekleştirilen Plan Seminerinde "*giderek tırmanan bir gerginlik dönemini kapsayan bir senaryo*" konu edildiğini doğruladı, ancak bu seminer ile ilgili darbe iddialarını reddetti.

30 Ocak 2010 günü Taraf muhabiri Mehmet Baransu elindeki belgeleri bir bavul içerisinde Beşiktaş Adliyesine teslim etti. Dosya için Mehmet Berk, Bilal Bayraktar ve Ali Haydar adlı savcılar görevlendirildi.

Özel yetkili İstanbul Cumhuriyet savcılarını yaklaşık bir aylık incelemeden sonra 22 Şubat 2010 günü, aralarında emekli general ve muvazzaf subayların da bulunduğu 49 askeri gözaltına aldı. Dört gün sonra soruşturma kapsamında 13 ilde 1'i emekli 17'si muvazzaf 18 asker daha gözaltına alındı. 3 Mart 2010 günü tutuklananların sayısı 41'e ulaştı.

19 Temmuz 2010'da İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi, Cumhuriyet Savcıları Mehmet Ergül, Murat Yönder, Süleyman Pehlivan ve Ali Haydar'ın hazırladığı iddianameyi kabul ederek tamamı asker 196 kişi hakkında dava açtı. 968 sayfalık iddianamede sanıklara "Türkiye Cumhuriyeti yürütme organını cebren ıskat ve vazife görmekten cebren men etmeye teşebbüs etmek" suçlaması yöneltildi. Fakat eski TCK'nın 61/1. maddesine dayanılarak "eksik teşebbüs" nedeniyle cezalarda indirim yapılması istendi ve her sanık için 15 yıldan 20 yıla kadar hapis talep edildi.

İddianameye, konu olan tüm darbe plan ve hazırlıkları savcılığa teslim edilen belgeler arasındaki 11 numaralı CD içerisinde bulundu. Savcılar 5-7 Mart 2003 tarihinde gerçekleştirilen resmi plan seminerinin de

Balyoz darbe planının bir provası olduğunu iddia ediyordu. Toplam 162 kişinin katıldığı bu seminerde 196 balyoz sanığından 49'u katılımcı olarak yer almıştı.

Mahkeme ilk duruşma tarihini de 16 Aralık 2010 olarak belirledi. Duruşmalar, Beşiktaş Adliyesi'nin fiziki koşullarının yetersiz olması nedeniyle Silivri Ceza İnfaz Kurumları Yerleşkesi'ndeki duruşma salonunda gerçekleşti.

Yakın zaman diliminde, TSK içinde bir dizi askeri casusluk ve şantaj iddiaları ile ilgili yürütülen soruşturma kapsamında, Gölcük Donanma Komutanlığı İstihbarat Şube Müdürlüğü'ne özel yetkili savcı Fikret Seçen başkanlığında bir baskın gerçekleştirilmiş ve İstihbarat Kısım Amirliği odasının döşemesi altında on çuval belge ele geçirilmişti. Bu belgelerden 43 klasörünün "Balyoz Harekat planı" ile ilgili olduğu anlaşılması üzerine ilgili belgeler, Balyoz darbe planı davasını yürütmekte olan İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildi.

Gölcük Donanma Komutanlığı İstihbarat Şube Müdürlüğü'nde ele geçirilen belgeleri dava dosyasına ekleyen mahkeme, 11 Şubat 2011 tarihinde *"dosyadaki delil durumu, dosyada kuvvetli suç şüphesini gösteren olguların bulunması, delillerin tam olarak toplanılmamış*

olması, sanıkların konumları itibariyle delillere etki yapma ihtimalinin olması, tanıkların henüz dinlenilmemiş oluşu, atılı suçun CMK'nın 100. maddesinde belirtilen katalog suçlardan olması, belirtilen bu sebeplerle adli kontrol hükümlerinin uygulanmasının yetersiz kalacağı" gerekçeleriyle 134 sanığın tutuklanmasına, 29 sanık hakkında da yakalama kararı çıkarılmasına karar verdi.

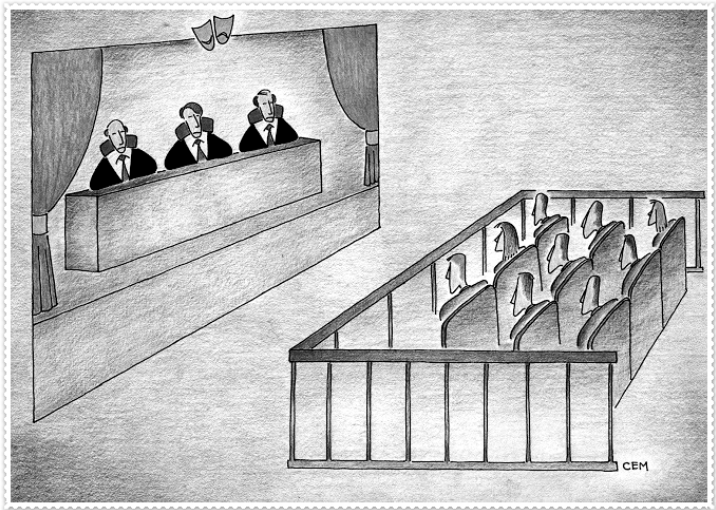

21 ay süren yargılamanın ardından Balyoz Davası'na bakan 10. Ağır Ceza Mahkemesi, kararını 21 Eylül 2012 tarihinde açıkladı. Çetin Doğan, Özden Örnek ve Halil İbrahim Fırtına 20 yıl hapis cezasına çarptırıldı. 36 kişinin de beraatine karar verilen davada diğer sanıklarda 16 yıla 20 yıl arasında hapis cezalarına çarptırıldı. İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi, gerekçeli

kararını 7 Ocak 2013 tarihinde açıkladı. Balyoz Planı Davası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na 27 Şubat 2013 tarihinde geldi. Başsavcılık, yaklaşık 4 aylık bir incelemenin ardından tebliğnamesini tamamladı. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tebliğnamesinde, 361 sanıktan, 256 sanık hakkında verilen mahkûmiyet kararlarının onanmasını, 67 sanık hakkındaki mahkûmiyet kararlarının bozulmasını, 2 sanık hakkındaki mahkûmiyet kararının düzelterek onanmasını, 35 sanık hakkında verilen beraat kararının onanmasını, 1 sanık hakkındaki beraat kararının ise bozulmasını talep etti. 15 Temmuz'da Yargıtay'da başlayan ve 17 gün süren temyiz duruşmalarında ise 117 avukat savunma yaptı.

9 Ekim 2013 tarihi itibariyle temyiz kararı açıklandı. Yargıtay; Çetin Doğan, Halil İbrahim Fırtına, Bilgin Balanlı, Engin Alan, Ergin Saygun ve Özden Örnek'in de aralarında bulunduğu 237 sanığın mahkûmiyet kararı ile 36 sanık hakkındaki beraat kararlarını onadı. 88 mahkûmiyet kararını ise bozdu ve sanıkların tahliyelerine karar verdi.

yirmi sekiz şubat davası

Kamuoyunda post modern darbe olarak bilinen 28 Şubat sürecine ilişkin dava, 16 yıl sonra, 2 Eylül 2013'te Ankara 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmeye başlandı.

Dönemin Genelkurmay Başkanı İsmail Hakkı Karadayı, emekli orgeneraller Çevik Bir, Çetin Doğan ve Erol Özkasnak, eski kuvvet komutanları Ahmet Çörekçi, Hikmet Köksal, Teoman Koman, Fevzi Türkeri, Erdal Ceylanoğlu, eski MGK Genel Sekreteri İlhan Kılıç, MHP milletvekili emekli Korgeneral Engin Alan ve eski YÖK Başkanı Kemal Gürüz gibi isimlerin yer aldığı 103 sanık, Necmettin Erbakan başkanlığındaki Refahyol Hükümeti'ni darbe ile devirmeye teşebbüsten yargılanmaya başladılar.

Soruşturma, Başsavcılığın dönemin Genelkurmay Başkanı **İsmail Hakkı Karadayı**, Genelkurmay 2. Başkanı **Çevik Bir**, kuvvet komutanları ve Sincan'da tankları yürüten **Erdal Ceylanoğlu** hakkındaki suç

duyurularının dikkate alınmasıyla başlatıldı. Terörle Mücadele Kanunu'nun (TMK) 10. maddesiyle görevli Ankara Cumhuriyet Savcılarını Mustafa Bilgili ile Kemal Çetin tarafından yürütölen 28 Şubat soruştürmasında, ilk gözaltılar 12 Nisan 2012'de gerçekleştirildi

Aralarında emekli orgeneraller Çevik Bir, Erdal Ceylanöğlu, Çetin Doğan, Teoman Koman, Fevzi Türkeri ile emekli Tümgeneral Erol Özkasnak, emekli Korgeneral Kamuran Orhon, MHP İstanbul Milletvekili Engin Alan ve eski YÖK Başkanı Kemal Gürüz'ün de bulunduğu 76 kişinin tutuklandığı soruştürma sırasında, tutuklanarlardan Albay Mehmet

Haşimoğlu, tedavi gördüğü GATA'da hayatını kaybetti. İlk arama,24 Şubat 2012'de Yükseköğretim Kurumu (YÖK) Genel Merkezi'nde yapıldı. Savcılık 28 Şubat süreciyle ilgili olarak YÖK'e ait 300 klasör ve belgeye el koydu. El konulan belgeler arasında 28 Şubat dönemine ait fişleme belgeleri olduğu iddia edildi. YÖK'te ikinci arama 28. Şubat'ın 15. yıldönümünde yapıldı. Bu kez de Genel Sekreterlikte yapılan incelemede eski YÖK Başkanı **Kemal Gürüz**'ün 6 Aralık 1995-5 Aralık 2003 arasında görev yaptığı döneme ilişkin Milli Güvenlik Kurulu (MGK) yazışmalarına el konulduğu ileri sürüldü.

Soruşturmayı tamamlayan Cumhuriyet Savcıları Mustafa Bilgili ve Kemal Çetin tarafından hazırlanan

1309 sayfalık iddianamede, sanıklar hakkında *“Türkiye Cumhuriyeti hükümetini cebren devirmeye ve düşürmeye iştirak”* suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası istendi.

İddianamede, dönemin Başbakan Yardımcısı Tansu Çiller başta olmak üzere dönemin İçişleri Bakanı MHP Milletvekili Meral Akşener, eski bakanlar Hasan Celal Güzel, Teoman Rıza Güneri, Şevket Kazan ve milletvekili seçilmesine rağmen Meclis'te yemin edemeyen Merve Kavakçı'nın da aralarında bulunduğu 481 kişi ise mağdur olarak yer aldı

76 tutuklu sanıkla başlanan davanın 52. duruşmasının görüldüğü 19 Aralık 2013 tarihinde *“Tutuklu süreleri göz önüne alınarak ve delilleri karartma şüphesinin ortadan kalkması”* sebebiyle adli kontrol şartıyla tahliye kararı verildi ve Emekli Orgeneral Çevik Bir, Emekli Orgeneral Çetin Doğan Emekli Tümgeneral Erol Özkasnak, Emekli Tümgeneral Kenan Deniz ve Tuğgeneral İdris Koralp tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı. Böylece Balyoz Planı davasında 20 yıl hüküm giyen Emekli Orgeneral Çetin Doğan dışında tutuklu sanık kalmadı.

28 Şubat sürecinde binlerce insanı fişlediği iddia edilen Batı Çalışma Grubu (BÇG)'nin merkez olarak Ankara başta olmak üzere 67 ilde yürüttüğü fişlemelerde, fişlenen isimler hakkında "*gereğini yaptıkları*" ortaya çıktı. Bilindiği gibi 28 Şubat 1997 tarihinde toplanan MGK'da başlıca gündem irticaydı. TSK tarafından irticai faaliyetler iç tehditte, bölücü terörle aynı seviyeye, yani birinci önceliğe yükseltilmişti. Bu duruma bağlı olarak, yeni bir teşkilatlanma içinde Batı Çalışma Grubu oluşturuldu ve faaliyete geçirildi. İrticai faaliyet içerisinde olduğunu iddia ettiği kişilere karşı tedbir almak amacıyla kurulan BÇG'nin 28 Şubat sürecinde 6 milyona yakın insanı fişlediği iddia edildi. Belgede, halk arasında kullanılan "fişleme" tabirine karşılık gelen "düşünceler" bölümü ise yer yer amiyane

ifadelerden oluşuyor. Kişilerle ilgili kullanılan ifadelerden bazıları şöyle:“Beleşçi, dengesiz, aşırı İslamcı, Kürtçü, milliyetçi, solcu, Alevî, alkolik, Nurcu, irtica eğilimli, eşi türbanlı, İHL çıkışlı, MGV'li, Fetullah Gülen taraftarı, Hizbullah yanlısı, Nakşibendi müridi, İsmailağa Cemaati mensubu, İran yanlısı, Humeynici, Adıyaman Tarikatı mensubu, zikirci, Süleymancı, sakallı, Atatürk karşıtı, erkeklerle tokalaşmaz, kadınlarla tokalaşmaz, Birlik Vakfı mensubu, Kırkinci Grubu mensubu, Akit gazetesi okur...”28 Şubat sanığı, dönemin Genelkurmay Başkanı emekli Orgeneral İsmail Hakkı Karadayı, müşteki avukatının Batı Çalışma Grubu (BÇG) sorusu üzerine, "Genelkurmay'da onlarca çalışma grubu olur, çalışma grupları yasal olmayan bir hedefe yönelmez" dedi.

28 Şubat Döneminde Ne Olmuştu?

28 Şubat süreci, 28 Şubat 1997'de Milli Güvenlik Kurulu toplantı sonucu açıklanan kararlarla başladı. Esasında her şey Refah Partisi'nin Aralık 1995'te yapılan seçimlerde sandıktan birinci parti çıkmasıyla başlamıştı. Milli Görüş'ün lideri Necmettin Erbakan yüzde 21 oyla meclisteki 550 sandalyenin 158'ini kazanmıştı. Uzunca sayılan bir sürecin ardından Refah Partisi ile DYP koalisyon kurmuş, Necmettin Erbakan başbakan olmuştu.

Huzursuzluğun ilk sinyali Ağustos 1996'daki YAŞ'ta belirmeye başladı. Erbakan'ın YAŞ üyelerine verdiği yemekte Oramiral Güven Erkaya'nın garsona "bana rakı getirin evladım" demesi gazete manşetlerine taşınmıştı. Bu gelişmelerin ardından Barolar Birliği Başkanı Eralp Özgen ile Yargıtay Başkanı Müfit Utku, adli yıl açılışındaki konuşmalarında şeriat ve laikliği gündeme

taşıdılar. TÜSİAD ise ekonominin kötü gittiği gerekçesiyle erken seçim talep etti. Erbakan'ın önce İran gezisi ardından Ekim 1996'daki Mısır, Libya ve Nijerya üçlüsüne yaptığı ziyaret eleştirilmeye başlandı. Hatta Libya gezisi için mecliste Erbakan hakkında gensoru verildi ancak kabul görmedi. 3 Kasım'da meydana gelen Susurluk kazası ve Erbakan'ın bu olay için 'fısa fıso' demesi kendisini siyasi anlamda etkiledi. Bu olayın ardından İçişleri Bakanı Mehmet Ağar istifa etti, yerine Meral Akşener getirildi.

Tarih 7 Aralık'ı gösterirken Ankara DGM savcısı Nuh Mete Yüksel, Başbakan Erbakan, Çalışma Bakanı Necati Çelik ile bazı milletvekilleri hakkında suç duyurusuna bulundu. 10 Aralık'ta toplanan Rektörler komitesi yayınladığı deklarasyonda, hükümette susurluk ve basına baskı konusunda sert uyarılarda bulundu. Deklarasyonu YÖK Başkanı Kemal Gürüz okudu.2 hafta sonra ise, oluşan kaygan siyasi zeminde DYP'li bazı vekiller istifa ederek Hüsamettin Cindoruk Liderliğinde Demokratik Türkiye Partisini kurdu.

Medyada da art arda çıkan "Taksim'e cami", "Ayasofya ibadete açılacak", "500 tarikat 5 bin şeyh", "Defileler yasaklanıyor" gibi manşetler askerleri de harekete geçirdi. Bu olaylar üzerine yüksek rütbeli subaylar Gölcük'te irtica toplantısı gerçekleştirdi. Gazetelerde bu toplantıyı orgeneral rütbesindeki 9 komutanın 72 saat boyunca üst üste toplantı yaptı şeklinde duyurdu. Yüksek rütbeli subayların Gölcük'te toplanarak irticanın iktidarda olduğunu tartıştıkları yazılıp çizildi. Tarihi MGK'ya 1 ay kala artık manşetler iyice irtica haberleriyle süsleniyordu.

30 Ocak gecesi Sincan Belediyesi'nin düzenlediği ve İran Büyükelçisi Ali Rıza Bugheri'nin de katıldığı Kudüs Gecesi düzenlendi. Gecede sahneye konulan "Cihat" oyununun manşetlere taşınması adeta bardağı taşırdı. Belediye başkanı Bekir Yıldız, İran büyükelçisinin misafiri olduğu gecede sahneye konulan cihad oyunu basında tepki oluşturdu. Star muhabiri Işın Gürel saldırıya maruz kaldı. Bekir Yıldız tutuklandı, mahkûm edildi. Ertesi gün önce Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Siyasi Partiler Kanununa aykırı davrandığı için RP'yi uyardı. Ardından dönemin başsavcısı Vural Savaş Erbakan'ın ülkeyi iç savaşa sürüklediğini ileri sürdü.

Demokrasiye balans ayarı tanklarla yapıldı. Bu çerçevede Ankara Sincan'da tanklarla geçiş yapıldı. 4 Şubat'ta Sincan'da askerler 20 tank ve 15 zırhlı araçla geçiş yaptı. Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Güven Erkaya 'irtica, PKK'dan daha tehlikeli' dedi

Şubat ayının başlarında dönemin ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz "Türkiye kaosa gidiyor. Güç birliği yapmaya hazırız." açıklaması yaparken, Cindoruk "RP düzeni silahla değiştirecek" beyanını verdi.5 Şubat'ta Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Başbakan Erbakan'a birkaç mektup gönderdi. Başbakan Erbakan karşılığında "Ordu da, Demirel de bizden çok memnun" dedi ancak 5 Şubat'ta Demirel'in gönderdiği uyarı mektubu herşeyi özetliyordu.11 Şubat'ta Şeriata Karşı Kadın Yürüyüşü Ankara'da yapıldı.Korku senaryolarıyla ilgili her gün ekranlarda haberler yapılıyor, gazetelere manşetler atılıyordu. Muhalefet, sendikalar, iş dünyası aynı korkulardan bahsediyordu. O korkunun adı "İrtica"ydı.

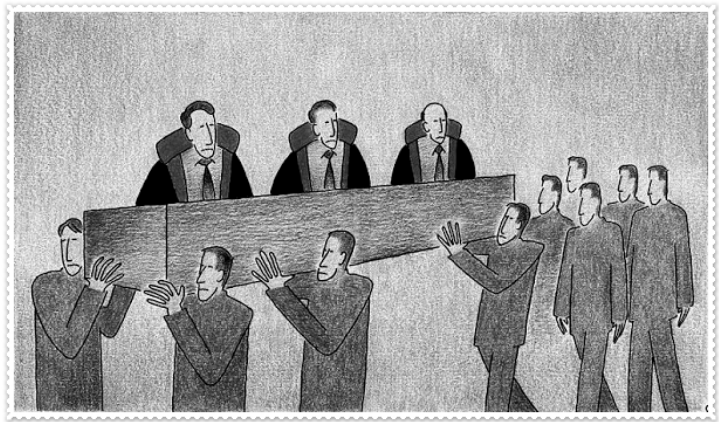
Ve Tarih 28 Subat 1997. En uzun Milli Güvenlik Kurulu toplantısının ardından Başbakan Necmetin Erbakan'a yapılan baskılar iyice arttı. O MGK'da "bin yıl sürecek" denilen süreç için önemli bir viraj dönüliyordu.Gazeteler günlerdir birinci sayfalarında işaret ettiği tarihi MGK toplantısı yapıldı. Alınan kararlar hükümete bildirildi, laiklik konusunda yasaların uygulanması istendi. 4 Mart'ta Başbakan Erbakan, MGK kararları yumuşatılmazsa imzalamayacağını söyledi ve imzalamadı.13 Mart'ta 5 günlük direncin ardından Başbakan Necmettin Erbakan, MGK kararlarını imzalamak zorunda kaldı. Erbakan daha sonra bu kararları imzalamadığını sadece ön yazıyı imzaladığını söyledi.

MGK kararlarını uygulama komitesi kurularak ülke çapında irticacı avı başlatıldı.21 Mayıs'ta Yargıtay Başsavcısı Vural Savaş, "Ülkeyi iç savaşa sürüklediğini" söyleyerek, RP'nin

*kapatılması için dava açtı. Olayları fişlemeler takip etti.
Akademisyenler, subaylar ve yöneticiler görevlerinden
uzaklaştırıldı. 7 Haziran'da Genelkurmay, irticai faaliyetleri
desteklediğini iddia ettiği firmalara ambargo koydu.10 Haziran'da
Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay başkan ve üyeleri
Genelkurmay Başkanlığı'na çağrılarak kendilerine irtica
konusunda brifing verildi.*

*18 Haziran'da Necmettin Erbakan başbakanlıktan istifa etti.
İstifasının nedeninin başbakanlığı Tansu Çiller'e devretmek
olduğunu belirtti. 19 Haziran'da Cumhurbaşkanı Süleyman
Demirel, hükümet kurma görevini o sırada arkasında TBMM
çoğunluğu olan DYP lideri Tansu Çiller'e vermeyip, ANAP
Genel Başkanı Mesut Yılmaz'a verdi.*

kck

davaları

25 Mayıs 2007’de PKK’nın “Yasama” organı olarak kabul edilen Kongra-GEL tarafından “KCK Sözleşmesi” ile kurulan bir örgüt olan KCK ‘nın açılımı “Koma Civakên Kurdistan”, yani Kürdistan Topluluklar Birliği.

Medyada şehir yapılanması olarak lanse edilen KCK’ya yönelik ilk operasyon 14 Nisan 2009’da Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı’nın talimatıyla 12 ilde eş zamanlı olarak düzenlenen gözaltılarla başladı. İlk dalgada 55 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar arasında DTP Genel Başkan Yardımcıları; Bayram Altun ve Kamuran Yüksek, Şırnak Milletvekili Selma Irmak ile DTP MYK üyesi Mazlum Tekdağ da bulunuyordu. Yaklaşık bir ay sonra yani 12 Mayıs 2009’da gerçekleştirilen operasyonda ise Batman’da 20, yine aynı tarihte Şırnak’ta gerçekleşen operasyonda ise 61 kişi gözaltına alındı. Yılın son operasyonu ise 14

Eylül'de 17 kişinin gözaltına alınmasıyla gerçekleşti. Gözaltına alınanlar arasında dönemin Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter yardımcısı Hüseyin Bayrak, İl Genel Meclisi üyesi ve eski Lice Belediye Başkanı Şehmuz Bayhan, Kayapınar Belediye Başkan Yardımcısı Sabahattin Dinç bulunuyordu. Yapılan sorgulama ardından gözaltına alınanlardan 10'u tutuklandı.

2010 operasyonları 14 Şubat'ta, 10 ilde düzenlenen eşzamanlı operasyonlarda BDP ve İnsan Hakları Derneği yöneticilerinin de aralarında bulunduğu 91 kişinin gözaltına alınmasıyla başladı. Mardin ve ilçelerinde BDP İl Başkanı İsa Durç, Kızıltepe Belediye Meclis Üyeleri Şemsettin Sulhan, babası Ahmet Kaymaz, İl Genel Meclis Üyeleri Abdulkadir Aktaş, Nazım Kök, Ziver Gümüş, İHD Yöneticisi Abdulkadir

Çoğata, BDP Merkez İlçe Başkanı Ercan Güneş'in de bulunduğu 18 kişi gözaltına alındı.

Bir diğer operasyon ise 16 Mart 2010'da Siirt'te yapıldı. BDP İl Başkanı Sıddık Taş, İHD Siirt Şube Başkanı Vetha Aydın, İl Genel Meclisi üyesi BelkızaEpözdemir, Tüm Bel-Sen Şube Başkanı Ferit Epözdemir, bazı sendikacı ve dernek yöneticilerinin de aralarında bulunduğu 14 kişi gözaltına alındı.

Aynı yıl Barış ve Demokrasi Partisi'nin Van'da düzenlediği basın açıklamasının ardından yapılan gösterilere katılanları yönlendirdiği gerekçesiyle, incelenen kamera kayıtlarından tespit edilen 10 kişi KCK operasyonları kapsamında 15 Ağustos 2010'da gözaltına alındı.

2010'un son operasyonu ise 1 Ekim'de Şanlıurfa'nın Viranşehir ve Suruç ilçelerinde, aralarında BDP Şanlıurfa İl Başkanı İbrahim Ayhan, Suruç Belediye Başkanı Ethem Şahin ile eşi Aynur Şahin'in bulunduğu 25 kişi gözaltına alınmasıyla gerçekleştirildi

2011'e damgasını vuran operasyon 22 Kasım'da yapılan büyük KCK operasyonuydu. Gaziantep, Mardin, Mersin, Diyarbakır, İstanbul, Şanlıurfa ve

Adıyaman'da gerçekleştirilen büyük operasyonda içinde BDP yöneticilerinin de bulunduğu 144 kişi gözaltına alındı. Yapılan bu operasyonla birlikte BDP'nin yaptığı açıklamaya göre Nisan 2009'dan Kasım 2011'e kadar toplamda 7748 kişi gözaltına alınmış ve 3895 kişi tutuklanmıştı.

2012 operasyonları ise 13 Ocak'ta 35 kişinin gözaltına alınmasıyla başladı. Aynı operasyonda 17 ilde eş zamanlı düzenlene operasyonlarda 123 adreste aramalar yapıldı. 28 Mayıs 2012'de Şanlıurfa, Diyarbakır ve İzmir'de gerçekleştirilen operasyonlarda 28 kişi,

19 Haziran'da ise Malatya' da gerçekleştirilen operasyonda BDP İl Başkanı Gaffar Bayram'ın aralarında bulunduğu 11 kişi gözaltına alındı. 2012'nin son operasyonu 8 Aralık'ta 4 farklı noktada yapılan gözaltılarla gerçekleştirildi. Mardin'de 40, Nusaybin'de 21, Siirt'te 12, Batman'da 30 kişi gözaltına alındı

2013'ün ilk günü yani 1 Ocak'ta yılın ilk operasyonu gerçekleştirildi. İzmit'te gerçekleştirilen operasyonda 12 üniversite ğrencisi gözaltına alındı. Operasyonların Ekim-Kasım aylarında yrtlen kısmında ise İstanbul, Van, şırnak, Urfa, Batman ve Hakkâri'de toplam 158 kişi gözaltına alındı.

Diyarbakır Davası

Gözaltılar devam ederken bir yandan da KCK davaları başladı. İlk dava 18 Ekim 2010'da operasyonların da başladığı yer olan Diyarbakır'da 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmeye başlandı. Duruşmada sanıklar Kürtçe savunma talebinde bulundu. Talebin karara bağlanması için duruşma ertesine güne yani 19 Ekim 2010'a ertelendi. İkinci duruşması yapılan davada anadilde savunma talebi "*sanıkların savcılık ve sorgu aşamasında Türkçe savunma yaptıkları*" gerekçesi ile reddedildi. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığının

hazırladığı 7578 sayfalık iddianamede, 103'ü tutuklu, toplamda 151 sanık hakkında **“devletin birliğini ve bütünlüğünü bozma”**, **“terör örgütüne yardım ve yataklık etme”**, **“terör örgütü üyesi ve yöneticisi olma”** suçlarından 15 yıl ile ağırlaştırılmış müebbet arasında değişen hapis cezaları istendi.

11 Kasım 2010'da yapılan duruşmada sanık taraflarının talepte bulunduğu bilirkişi tayin edilmesi, Osman Baydemir'in yurtdışı yasağının kaldırılması ve sanıkların tahliye edilmesi konuları savcılık tarafından reddedilerek davanın 13 Ocak 2011'e ertelenmesine karar verildi.

13 Ocak'ta yapılan duruşmada, yine anadilde savunma ve tahliye talepleri gündem konusu oldu. "Kürtçe savunma" reddedilirken tahliye talebi mahkeme heyeti tarafından değerlendirilmeyerek duruşmanın ertesi gün devam etmesi kararı alındı.

14 Ocak'ta yapılan duruşmadan da tahliye kararı çıkmadı. Dava 18 Ocak 2011'a ertelendi.

18 Ocak'ta yapılan duruşmada, Kürtçe savunma yapan sanıkların mikrofonları kapatılarak, "sanıkların Kürtçe olduğunu düşündüğümüz dilde savunma yaptığı görülmüştür." İfadelerine yer verildi. Dava tekrar 1 Şubat'a ertelendi.

1 Şubat'ta görülen duruşmada anadilde savunma hakkı yine tanınmazken, sanık sayısının fazla olması nedeniyle, bundan sonra yapılacak duruşmalarda sanıkların grup grup yargılanmasına karar verildi. Tutuklu sanıklarla alakalı ise "*kaçma şüphesi*" ve "*delillerin karartılması olasılığına*" karşılık tutukluluklarının devam etmesi kararı verildi.

19 Nisan'da gerçekleşen duruşmada, tutuksuz yargılanan eski Tunceli Belediye Başkanı Songül Erol Abdil,Zazaca olarak hazırladığı iki sayfalık savunma metnini okumak istediğini belirtti, ancak mahkeme

başkanı bu talep nedeniyle Abdil'in mikrofonunu kapattırdı. Diğer sanık ve avukatları tarafından tepki gören hâkim davaya ilişkin görüş belirtmeden duruşmayı bitireceği açıklamasını yaptı. Açıklamaya karşı 100'e yakın avukat duruşma salonunu terk etti.

3 Ağustos'ta yapılan duruşmada ise sanıklar ve sanıklarına bölünerek getirilmesine karşı çıkan ve bu nedenle son 3 duruşmaya katılmayan avukatlar gelmedi. Bunun üzerine Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesi "*yargılamayı engelledikleri*" iddiasıyla sanık avukatları ve Diyarbakır Baro Başkanlığı yönetimi hakkında suç duyurusunda bulundu. Mahkeme 10 Ağustos'a ertelendi.

10 Ağustos'ta yapılan duruşmada savcı davanın başka ile nakli için gerekli mütalaanın hazırlanması için süre

talep etti. Bu talep mahkemece kabul edilerek, duruşma 25 Ağustos'a ertelendi.

25 Ağustos'ta yapılan duruşmada mahkeme, savunma avukatlarının savcılığın mütalaasına karşı savunma yapması için duruşmayı 6 Aralık 2011'e erteledi.

6 Aralık'ta yapılan duruşmada sanık ve sanık avukatlarının, sanıkların bölünerek yargılanmasına karşı çıkmak amacıyla duruşmaya katılmaması sonucunda mahkemenin aldığı "davanın başka ile taşınması" mütalaasına karşılık, savunma avukatlarının ortak hazırladıkları yazılı savunma sonucu, mahkeme başkanın aldığı kararla "*sanık ve avukatlarının bundan sonraki duruşmalara katılacağı anlaşıldığı, bu nedenle hukuki gerekçelerin ortadan kalktığı*" gerekçesiyle davanın taşınmasının reddine karar verdi.

12 Aralık'ta yapılan duruşmada, sanık avukatlarının, sanıkların toplu halde duruşmalara getirilmesi talebi yerinde bulundu. 152 kişi duruşmaya getirildi. Duruşmada gündem yine "anadilde savunma" idi. Ancak mahkeme yine talebi reddetti.

İstanbul Davası

KCK davasının İstanbul ayağı ise 2 Temmuz 2012'de Silivri 15. Ağır ceza mahkemesinde başladı. Aralarında

Büşra Ersanlı ve Ragıp Zarakolu da olan 140'ı tutuklu 205 sanık hakkında 2401 sayfalık iddianame hazırlandı. İlk duruşmada, KCK ana davasında (Diyarbakır) olduğu gibi öncelikli olarak anadilde savunma talebi vardı. Avukatların diğer talepleri ise; mahkeme hakkında yetkisizlik ve görevsizlik kararı verilmesi, iddianamenin reddedilmesi, iletişim tespitlerinin iddianameden çıkarılmasıydı. Tüm talepler reddedildi. Talepleri reddedilen avukatlar duruşma salonunu terk etti. Ertesi güne ertelenen duruşmada iddianamenin okunması kararı alındı

3 Temmuz'da yapılan duruşmada, ilk arada izleyiciler "düzeni bozdukları" gerekçesi ile dışarı çıkarıldı. Duruşmanın ilerleyen saatlerinde sanık ve avukatları iddianamenin tamamının okunmasını talep etti, ancak mahkeme talebi reddederek iddianamenin 133 sayfalık

özetinin okunması kararını aldı. Karara tepki gösteren sanıklar heyete sırtını dönerek protesto ettiler. Duruşmaya bu şekilde devam edilemeyeceğini belirten heyet duruşmayı 5 Temmuz'a erteledi.

13 Temmuz'da yapılan duruşmada hakkında 15 yıldan 22,5 yıla kadar hapis istemi ile yargılanan tutuklu Büşra Ersanlı ile birlikte 10 kişinin tahliyesine karar verdi. Bir sonraki duruşmanın 1-9 Ekim 2012 tarihleri arasında yapılmasına karar verildi.

1 Ekim'de yapılan duruşmada, sanık avukatı beyanda bulunmak istedi. Hâkim tarafından engellenen avukat "savunma hakkının engellendiğini" dile getirdi. İtiraz üzerine duruşmaya ara veren hâkim, "duruşmanın bütünlüğünü bozduğu" gerekçesiyle itirazda bulunan avukatın 9 gün duruşmadan çıkarılması kararı ile duruşma salonunda bulunan izleyicilerin salondan çıkarılması kararını aldı. Avukatların katılmadığı duruşmada karar üzerine sanıklar mahkeme heyetine arkalarını dönerek protesto ettiler. Ayrıca duruşmada alınan kararlar sanıklara sözlü savunma için süre verilmeyeceği bu nedenle yazılı savunma yapmaları istendi.

2 Ekim'de yapılan duruşma protestolarla başladı. Reddi hâkim talebinde bulunan avukatların talebi

reddedildi. Ret kararına karşı söz isteyen avukatlar “duruşmayı uzatmaya çalıştıkları” gerekçesi ile susturuldu. Duruma tepki gösteren avukatlar duruşma salonunu terk etti. Önceki duruşmalarda olduğu gibi heyete sırtına dönen sanıklar ve durumu alkışla protesto eden izleyiciler nedeniyle heyet duruşmaya ara verilmesine karar vererek salonu boşalttırdı. Aranın ardından sanık ve avukatları salona dönmedi. İddianame boş salona okundu

4 Mart 2013'te görülen duruşmada davaya ilk kez tercüman atandı. Ancak Adalet Komisyonunca atanan tercümanın aynı zamanda KCK davasında tutuksuz yargılanan İrfan Hülakü olmasına avukatlar “menfaat

çatışmasına neden olabileceği" gerekçesiyle itiraz ettiler.

22 Kasım'da gerçekleşen duruşmada sanıklardan Abdulmecit Yılmaz, Ahmet Sağnıç, Hikmet Kaymaz, Talip Mikailoğulları, İhsan Yiles, Übeyd Kutum, Galip Atış ve Erdal Özsekmez'in "uzun tutukluluk sürelerini göz önünde bulundurularak" tahliyesine karar verdi.

14 Şubat 2014'te gerçekleşen duruşmada ise Mehmet Mesut Tanrikulu, Cumali Kaya, Sami Özgen, Ülker Özadikti, Hüseyin Barış, Abdullah Tayboğa ve Necmettin Sanamanali'nin tahliyesine karar verildi.

Ceylanpınar Davası

Operasyonların Ceylanpınar ayağındaki tutuklamaların davası ise Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. KCK operasyonlarında gözaltına alınan 2'si tutuklu 14 sanıktan 13'üne 6 yıl 3 ay ceza verildi. 1sanık ise beraat etti.

Erzurum Davası

Erzurum 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen bir diğer KCK davasında, tutuklu bulunan 8 sanığın yargılamasında İbrahim Keras, Yılmaz Üstek ve Çetin

Tutku'ya ağırlaştırılmış müebbet ve 28 yıl 6 ay hapis cezası; Saim Genç ve Reis Kaya'ya 13 yıl 6 ay hapis cezası; Halit Kolu ve Cevdet Yüksel'e 7 yıl 6 ay hapis cezası verildi.

Adıyaman Davası

KCK operasyonlarının Adıyaman ayağında yapılan gözaltı ve tutuklamaların ardından Malatya 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 13 Temmuz 2011'de sonuçlandı. "Örgüt üyesi olma" suçuyla yargılanan Cihan Filiz ve Deniz Coşkun beraat ederken, Şeyh Ali Demir ve Cihan Kaya'ya 21 yıl 9 ay hapis cezası ile 8 bin 320 TL para cezası verildi.

Van Davası

Van 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davada Kamuran Parlak, Cafer Koçak, Mehmet Sıddık Gül ve Tevfik Say'a 12'şer yıl, Ferzende Abi, İbrahim Kızılkaya ve Mustafa Ayaz'a 7'şer yıl 6'şar ay, Ebru Öndil, Eylem Açıkalin, Kamile Atabay, Kerem Çağıl, Mesut Aslan, Resul Edemen, Yıldız Tekin ve Zihni Karakaya'ya ise, 6'şar yıl 6'şar ay hapis cezası verildi.

Hakkâri’de yapılan KCK operasyonunda gözaltına 9 sanığın davası da Van’da görüldü. Van 5. Ağır Ceza Mahkemesi tutuklu sanıklardan Daveti Tan ve Cemil Akış’a 6’şar yıl 3’er ay, Mehmet Sıddık Yıldırım, Sait Gezer, Necman Öner ve Seyfettin Temel’e ise 7’şer yıl 5’er ay hapis cezası verdi. Tutuksuz yargılanan Abdulhakim Kaya, Hakkâri Belediyesi meclis üyesi Lokman Abi ve DÖKH aktivisti Medine Duran hakkında da 6’şar yıl 3’er ay hapis cezası verdi.

Malatya Davası

Adıyaman, Tunceli ve Elazığ KCK operasyonlarının davası Malatya 3. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü.

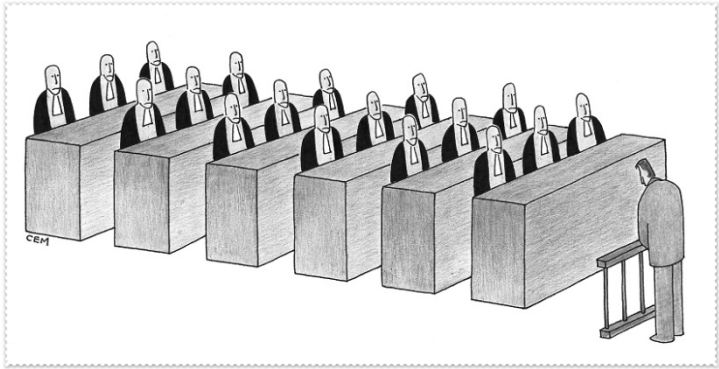
Mahkeme Tunceli operasyonunda gözaltına alınan Baver Demir’ i 9 yıl 10 ay, Mahir Kan’ ı 9 yıl 3 ay,

Eylem Ülgen' i 9 yıl 3 ay, Ferhat Pervane, Zeki Kaya ve Kasım Aydın' ı 7 yıl 10' ar ay hapis cezasına çarptırdı.

Elazığ operasyonundan gözaltına alınan Ali Kınar'ı 7 yıl 10 ay, Gökhan Öngülen'i 7 yıl 1 ay, Erdal Demir'i 7 yıl 1 ay, Mehmet Yiğit'i 9 yıl 10 ay ve DiyadinAbak'ı 9 yıl 10 ay, hapis cezasına çarptırdı.

Adıyaman'da gözaltına alınan sanıklar Aydın Kara ve Hamiyet Demir'e 11 yıl 4 ay, Umut Çalışkan ve Ahmet Güven'in 9 yıl 10 ay, Yasin Ekmen ve Havva Bozkurt'un 13 yıl 10 ay hapis cezası verildi.

Mahkeme aynı zamanda BDP eski İl Başkanı Gaffar Bayram ile Ali Eren, Zöhre Göçen, Ali Piro hakkında terör örgütü üyeliği suçundan 5 yıl 22 ay 15'er gün hapis cezası verdi. Yine tutuklu sanıklardan Gökhan İmer ile Mehmet Toktay, tutuksuz sanıklar Kamber Söylemez, Hikmet Tapancı ve Zeki Kılıçgedik hakkında da 6 yıl 3'er ay hapis cezası verildi.

vicdanî red davaları

Uluslararası Af Örgütü tarafından; vicdan ya da inanç nedeniyle askerlik hizmetini yapmayı, ya da savaşta ve silahlı çatışmalarda herhangi şekilde doğrudan veya dolaylı yer almayı ret etmek olarak tanımlandı.

Türkiye iç hukuk sisteminde tanımlanmayan vicdani ret ile alakalı olarak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. Maddesinin Türkiye tarafında ihlal edilmesi ve vicdani retçilerin aleyhlerinde açılan davalar ve dava sonucunda yaşadıkları mahkûmiyet, buna bağlı sivil ölümlerin engellenmesi nedeniyle yasa değişikliği tavsiyeleri Türkiye tarafından uygulanmadı.

Tayfun Gönül Davası

Türkiye'de ilk defa vicdani ret açıklaması yapan ve bu sebeple adına dava açılan ilk kişidir. 1989 yılında vicdani ret açıklaması yapmış, aynı zamanda zorunlu askerlik uygulaması için Türkiye Cumhuriyeti

devletini mahkemeye verdi. Devam eden yıllarda “zorunlu askerliğe hayır” kampanyası başlattı ancak, 1990’da “halkı askerlikten soğutmak” iddiası ile yargılandı. Mahkeme Gönül’e 3 ay para cezası verdi. Ancak hapis cezası para cezasına çevrildi.

Mehmet Tarhan Davası

İlk kez 27 Ekim 2001’de Ankara’da yaptığı bir basın açıklamasıyla zorunlu askerlik hizmetini reddettiğini açıkladı. 8 Nisan 2005’te gözaltına alındı ancak gözaltı sırasında verilen hiçbir belgeyi imzalamadığı için 10 Nisan günü askeri birliğe gönderildi. Birlikte "Hizmetten tamamen sıyrılmak veya toplu erat önünde Emre İtaatsizlikte Israr" (TACK 88. madde) suçlamasıyla Sivas Askeri Cezaevine gönderildi. Daha önceden hakkında aynı maddeden var olan 2 dosya ile

birleştirilen dosyası sonucu mahkeme hakkında iki kez 2 yıl, toplamda 4 yıl hapse mahkûm etti. 9 Mart 2006 tarihinde Askeri Yargıtay Daireler Genel Kurulu kararı uyarınca tahliye edildi.

Enver Aydemir Davası

Total retçilerin aksine, ret açıklamasının sebebini inancı olan İslamiyet'e dayandıran ilk vicdani retçidir. 31 Temmuz 2007 tarihinde tutuklanarak Eskişehir Askeri Cezaevi'ne gönderildi. 04 Ekim 2007'de yapılan ikinci duruşmasında çıkan kararla 2 gün içinde mevcutsuz olarak birliğine teslim olması istenerek tahliye edildi. 2 yıl sonra 24 Aralık 2009'da tekrar tutuklandı. Firar suçundan 10 ay cezanın yanında, hakkında açılmış 4 adet "askerlikten sıyrılmak kastıyla emre itaatsizlik" davalarından her biri için 5 yıla kadar hapis cezası ile yargılandı. Aydemir 8 Haziran'da serbest bırakıldı.

Halil Savda Davası

Aralık 2004'te askerlik görevi sırasında vicdani ret kararını açıkladı. Ocak 2005'te Tekirdağ Askeri Mahkemesi tarafından yargılanarak 3 ay 15 gün hapse mahkûm edildi. Yargıtay tarafından kararın ardından, Aralık 2006'da tekrar açılan davada tutuklu

yargılanması kararını alınarak dava birçok kez ertelendi. Yargılama sürecinde tutuklu bulunan Savda zaman zaman hücre hapsine gönderildi. 15 Mart 2007'de görülen duruşmada 15 ay hapis cezasına mahkûm edildi. Aynı suçtan yapılan ikinci yargılama 12 Nisan 2007'de görüldü, mahkeme Savda' ya 6 ay hapis cezası verdi

28 Temmuz 2007'de 6 aylık cezanın ardından, birliğine teslim olması için tahliye edildi. 11 Nisan 2008'de tekrar tutuklandı. Bu tutuklamanın ardından 25 Nisan günü "Askerlikten muaf tutularak" Çorlu'daki sivil cezaevine gönderildi.

Hakkında açılan bir başka bir "vicdani ret propagandası yaparak halkı askerlikten soğutma"

gerekçesiyle süren davada 3 Haziran 2008’de 5 ay hapse mahkûm edildi.

Ocak 2010’da vicdani retçi Enver Aydemir’e destek vermek amacıyla yapılan gösteriye katıldığı için hakkında bir dava daha açıldı.

Şubat 2012’de hapis cezası kesinleşti ve tutuklandı. Nisan 2012’de denetimli serbestlik istifa ederek serbest bırakıldı.

Murat Kanatlı Davası

2009’da askere çağırılmasına rağmen seferberliğe katılmayan Murat Kanatlı hakkında 14 Haziran 2011’de Askeri Mahkeme’de dava açıldı. 24 Şubat 2014’te sonuçlanan mahkeme Kanatlı’ya 500 TL para cezası, ödememesi halinde 19 gün hapis cezası hükmetti.

Düşünceye gem vurmak, zihne gem vurmak demektir. Bu ise, rüzgârı zapt etmekten de zordur.

Mahatma Gandhi

B İ A

NET

2013

MEDYA GÖZLEM RAPORU

Bağımsız İletişim Ağı'nın (Bianet) her yıl hazırladığı BİA Medya Gözlem raporu, Türkiye'de gazetecilik mesleğinde yaşanan sıkıntıları ve ifade özgürlüğünün düzeyini ortaya koydu. Rapora göre, sadece 10 bini sarı basın kartına sahip ancak fiilen mesleğin içinde 10 binlerce medya çalışanından sadece yüzde 1'i sendikalı. Her ölçekte 2 bin 500'ü aşkın gazete, 250'yi aşkın televizyon kanalıyla canlı Türkiye medyası, anti-demokratik yasalar, iktidar ve sermaye kaynaklı editoryal müdahaleler sonucunda yayın bağımsızlığını ve araştırma gücünü geliştiremedi.

2013 yılı, 59 gazeteci ve 23 dağıtımının tutuklu kaldığı, Gezi eylemlerinde gazetecilere yönelik polis şiddetinin yaygınlaştığı ve cezasız bırakıldığı, gazete yazar ve muhabirlerinin tek tek veya gruplar halinde işten atılmasıyla editoryal müdahalelerinin ayyuka çıktığı bir yıl oldu.

59 gazeteci ve 23 dağıtımçı 2014'e cezaevinde girdi. Gazetecilerin 56'sı ve dağıtımçıların tamamı Terörle Mücadele Kanunu (TMK) ve Türk Ceza Kanunu (TCK) kapsamında "terör örgütleriyle bağlantılı" olmak suçlamasıyla hapiste bulunuyor.

2013 yılında, 38'i gazeteci ve medya çalışanı toplam 56 kişiye, "örgüt üyeliği", "örgüt yöneticiliği" ve "terör örgütüyle işbirliği" gibi gerekçelerle 1 ağırlaştırılmış müebbet, 2 müebbet hapis, 2 bin 21 yıl, 6 ay 7 gün hapis cezası ve 2 milyon 626 bin 600 TL para cezası verildi.

186 haberciye darp; 143'ü işsiz

Toplam 186 gazeteci, bir yayın kuruluşu ve iki İnternet sitesi saldırının hedefi oldu; gazeteciler ve medyaya karşı 15 sözlü saldırı veya tehdit gelişti. Gezi eylemlerinin etkili olduğu 27 Mayıs-30 Eylül 2013

döneminde polis 153 gazeteciyi darp etti, 39'unu da gözaltına aldı.

İktidarla iyi ilişkiler geliştirmek isteyen medya patronlarının tercihinden sonra, son olarak da Gezi süreci ve AKP-Cemaat gerginliği 2013 yılında, 106 gazeteci, yazar ve medya çalışının işine son verilmesi, 37'sinin de istifaya zorlanmasına neden oldu.(*)

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), 2'si gazeteci 29 kişinin ve 11 yayın kuruluşunun açtığı davalarda Türkiye'yi toplam 198 bin 935 Avro (507 bin 417 TL) tazminat ödemeye mahkum etti.

Bağımsız İletişim Ağı'nın (BİA) 2013 yılında yayımladığı dört Medya Gözlem Raporları, yıl içerisinde basın ve ifade özgürlüğünün kaydettiği aşamaları Üç Aylık Raporlar haline gözler önüne serdi.

59 tutukludan 34'ü Kürt basınından...

59 gazeteci ve 23 dağıtımçı 2014'e cezaevinde girdi. Gazetecilerin 56'sı ve dağıtımçıların tamamı Terörle Mücadele Kanunu (TMK) ve Türk Ceza Kanunu (TCK) kapsamında "örgüt" bağlantılı olarak hapiste bulunuyor.

59 gazeteciden de 34'ü 'Kürdistan Topluluklar Birliği-Türkiye' (KCK), 'PKK' ve 'DYG'; 9'u 'Devrimci Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi' (DHKP-C); altısı 'Ergenekon'; dördü 'Marksist Leninist Komünist Partisi' (MLKP); biri 'Direniş Hareketi', biri ise İBDA-C davalarından hapiste. İki gazetecinin örgütü bilinmiyor. İki gazeteci Gezi Direniş operasyonları ile bir gazeteci de "casusluk" iddiasıyla hapiste. 59 gazeteciden 25'i hükümlü, 24'ünün yargılanması sürüyor. 10'u ise 31 Aralık itibarıyla henüz iddianameleri açıklanmadığı için, ne tür iddialarla hapiste tutulduklarını net olarak bilmeden ilk duruşma gününü bekliyor.

Dicle Haber Ajansı'ndan (DİHA) 9 gazeteci hapiste; biri eski çalışan üçü hükümlü, beşi yargılanıyor, biri iddianame bekliyor. Azadiya Welat gazetesinden 9 gazeteci hapiste; altısı hükümlü, biri eski yetkilisi ve iki gazetecinin yargılanması sürüyor. Özgür Gündem'den sekiz gazeteci hapiste; üçü eski çalışan tamamı yargılanıyor. Özgür Halk dergisinden iki gazeteci hapiste; biri hükümlü biri yargılanıyor.

2011'de 104 olan gazeteci ve medya çalışanı sayısı 2012'de 3. Yargı Paketi'nin ve "yaygın veya keyfi tutuklamaların" ulusal ve uluslararası gündeme

taşınmasının da etkisiyle 68'e indi. Ancak tutuklu yargılamalar sorunu hiç de çözülmüş sayılmaz.

“Gezi” ile saldırılar 4 kat arttı

2013 yılında 186 gazeteci, bir yayın kuruluşu ve iki İnternet sitesi saldırının hedefi oldu; gazeteciler ve medyaya karşı 15 sözlü saldırı veya tehdit gelişti.

2013'te 12 İnternet sitesi, 6 film, 5 Facebook sayfası, 3 gazete, 1 kartpostal, 1 konser, 1 klibin sansür edilmesi dahil toplam 31 sansür olayı oldu. Akreditasyon yasağı yaygın şekilde uygulandı; bir tek olayda 7 gazete ve 3 TV etkilendi. Hollandalı gazeteci Bram Vermeulen'e ülkeye her girişinde zorluk çıkarıldı; Marmaray arızalarını izlemek isteyen habercilere yasak getirildi.

Bir önceki yıl, gazetecilere ve medya çalışanlarına yönelik 46 fiili ve sözlü, sosyal medya üzerinden yazılı saldırı olayı yaşanmıştı. Bir konser, iki panel engellenmiş, dört gazete, üç ajans bürosu basılmıştı.

“Hakaret” ve “Başbakana hakaret” cezaları

2013'te, "kişilik haklarına saldırı" veya "hakaret" iddiasıyla 8'i gazeteci toplam 11 kişiye 3 yıl 7 ay 7 gün hapis ve 59 bin 700 TL para cezası verildi. Başbakanın şikayetiyle veya savcılıkların resen hakarete geçmeleri sonucu; 3'ü gazeteci toplam 6 kişi ve bir gazete toplam 11 ay 20 gün hapis 43 bin 500 TL para cezasına çarptırıldı; 3 gazeteciyle ilgili yeni suç duyurusu yapıldı.

2012'de 12'si gazeteci 33 kişi "hakaret" gerekçesiyle 10 yıl 7 ay 16 gün hapis ve 197 bin 180 TL, bir gazete de 4 bin TL para cezasıyla karşılaşmıştı. Başbakan Erdoğan'a hakaret ettiği ve kişilik haklarına saldırdığı gerekçesiyle biri gazeteci 10 kişiye toplam 3 yıl 8 ay 7 gün hapis ve 89 bin 80 TL para cezası verilmişti.

"Terör" cezaları sıçramada!

Özel yetkili Ağır Ceza Mahkemeleri, 38'i gazeteci ve medya çalışanı olmak üzere toplam 56 kişiyi Terörle Mücadele Kanunu (TMK) ve Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) "terör" veya "yasadışı örgüt üyeliği veya yöneticiliği"ne dair hükümlerine dayanarak 1 ağırlaştırılmış müebbet, 2 müebbet hapis, 2 bin 21 yıl, 6 ay 7 gün hapis ve 2 milyon 626 bin 600 TL para cezasıyla cezalandırdı.

2012 yılında 18 hükümlü gazeteciden dört gazeteci müebbet, 13 gazeteci de toplam 147 yıl 7 ay hapse mahkûm olmuştur.

Savcılıklar, çeşitli açıklamaları nedeniyle Barış ve Demokrasi Partili (BDP), Halkların Demokrasi Partili (HDP) veya bağımsız milletvekilleri hakkında toplam 43 fezleke düzenledi.

94 gazeteci ve yazar işten çıkarıldı

Genel patron tercihi, Gezi süreci ve AKP-Cemaat gerginliği 2013 yılında, 94 gazeteci, yazar ve medya çalışının işine son verilmesi, 37'sinin de istifaya zorlanmasına neden oldu. Deneyimli gazeteci ve yazarlardan Tuğrul Eryılmaz, Hasan Cemal, Yavuz Baydar, Nazlı Ilıcak, Ayşenur Aslan, Mustafa Sönmez, Amberin Zaman, Ruhat Mengü bu isimlerdendi.

Tutuklular 68'dan 59'a indi

2013 yılı bittiğinde 59 gazeteci ve 23 dağıtımçı cezaevindeydi. 59 gazeteciden 34'ü ve 23 dağıtımcıdan tümü Kürt medyasını temsil ediyor. 2013 yılında 49 gazeteci ve medya çalışanı gözaltına alındı. 2013 yılına

ise, tutuklu/hükümlü 68 gazeteci ve 27 dağıtımçı / medya çalışanıyla girilmiştir.

AİHM cezaları üç yıldır artışta

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), 2'si gazeteci toplam 29 kişinin ve 11 yaygın kuruluşunun açtığı davalarda Türkiye'yi ifade özgürlüğü ihlal ettiği, bununla bağlantılı dosyalarda adil yargılama yapmadığı ve uzun süre tutuklu tuttuğu gerekçesiyle toplam 198 bin 935 Avro (507 bin 417 TL) tazminat ödemeye mahkum etti.

2012 yılında Türkiye, 6'sı gazeteci 9 kişiye ve bir kuruma 78 bin 581 Avro (yaklaşık 184 bin TL) ödemeye mahkum edilmişti. 2011 yılında altı kararda verilen cezaların toplamı 105 bin TL idi.

DÜŞÜNCE

~~TEZATLADIKLA~~
TEZATLANTILAR

BÜTÜNDÜR

— Cemil Meriç

“

Düşüncelerinizin hiçbirine katılmıyorum. Ancak onları açıkça ifade edebilmemiz için sonuna kadar yanınızda olacağım.

”